

Milan Vidlo

Vsakdanji razgovori

Slonela sva ob plotu njegove domačije in se razgovarjala o vsakdanjostih. Začela sva pri lepem vremenu, ki je naredilo iz prostostanega polja pravcavo mravljišče. Ljudje hitijo orati, prašiti, kakor bi se bali, da se bo vreme kmalu spremenilo na slabše.

Ko sem šel v nedeljo mimo znanca, ki je s plugom pravkar zaoral ledino, sem mu zaželel srečo. Za trenutek se je ustavil, si z rokami spral obraz in znojno čelo in mi dejal:

«Kaj hočeš, ta dar je treba čimbolj izkoristiti. Vem, da se bo marsikdo obregel ob me, toda jaz najbolje vem, da mi nihče ne bo dal kruha, če si ga ne bom sam pridlužil...»

Tudi sobesednik ob plotu je priznal, da je kakor na trnu. Zemlja vabi pridne roke, a on mora postopati in se dolgočasiti, a ker si ne upa na polje, se tihotapi okrog orodja, popravlja to in ono ter si tako krajša čas. A jutri? Jutri bo pljunil v roke in nadomestil zamujeno...

Vprašal sem ga, kako je z davki. Njegov odgovor je bil odkrit in prepričljiv:

«Po pravici ti povem, da me davki več ne pestijo. Bil bi zloben, če bi dejal, da so preveliko breme, ko pa sem pred dnevi prodal odojke po 6000 dinarjev. Kar je res, je res...»

Zaustavila sva se pri umetnih gnojilih, ker sem slišal, da jih s pridom uporabljajo. O tem mi je povedal tole:

«Umetna gnojila so — da bom odkrit — malce predraga. Res pa je, da sedaj dobro vem, koliko jih bom kupil, za kaj jih bom uporabil in za koliko mi bodo povečala dohodek. Dokler so bila malodane zastojni, sem jih dostikrat nesmotno uporabljal in od njih največkrat ni bilo posebnega haska...»

«Kaj pa volitve?» sem ga vprašal. Odgovoril mi je:

«Nekateri posamezniki se razburjajo glede bivšega poslanca, češ da ni hodil med volivce. Jaz pa pravim, da smo sami krivi, ker nismo zahtevali, da pride na naše zборе in nam pojasni, kar nam je bilo nerazumljivo. S kandidatom, ki smo ga sedaj izbrali, pa sem zadovoljen. Nekateri se sprašujejo, zakaj da nista dva, jaz pa jim odgovorjam: bolje je, da že na zborih volivcev izberemo najboljšega in temu izkažemo vse zaupanje. O našem kandidatu sem prepričan, da je najboljši...»

Tisto vedro nedeljsko popoldne sva se še marsikaj pogovorila. Bil je to vsakdanji razgovor, ki mi je odkril preprosto in pošteno srce kmečkega človeka.

Absolventi mojstrskih šol se združujejo

Ze dalj časa se absolventi mojstrskih šol vseh strok ukvarjajo s tem, da bi se združili v skupnem društvu. V ta namen so že izvolili iniciativni odbor za LRS pod imenom Pripravljalni odbor združenja absolventov delovodskih in mojstrskih šol na TRS v Ljubljani. Ustanovni občni zbor bo meseca marca letošnjega leta v Ljubljani.

Tudi absolventi navedenih šol na območju našega okraja so na podlagi že izvršenih priprav izvolili 11. t. m. pripravljajni odbor za združenje na svojem področju. Naloga tega odbora je, da sklene širše posvetovanje o tem združenju za vse strokovne delavce in privratnega sektorja, ki bo predvidoma 2. marca t. l. v Trbovljah v Domu SZDL na to posvetovanje že sedaj vabimo vse absolvente z območja trbovškega okraja.

Naloga tega združenja in tudi posameznih absolventov so v današnjem hitrem tehnološko-gospodarskem razvoju tako pomembne, da je zaradi tega prihodoviti vsestransko razumevanje za delo združenja od samih članov, prav tako od podjetij, organov družbenega upravljanja in političnih organizacij.

Posebne naloge združenja so: usklajevanje in primerno kvalifikacijo za absolvente teh šol, strokovno izpopolnjevanje in praktično izvajanje samih in vzajemno preko tečajev — učni mlajši in starejši kvalifikaciji na področjih, s čimer bi zadostili tudi prizadevanju sindikalnih organizacij. Izpopolnitve bo treba v podjetjih vrzeli, ki se opazja med znanjem in izkušnjami delavcev in znanjem inženjerskega kadra.

Absolventi delovodskih in mojstrskih šol so mnenja, da bi s pravilnim razporeditvijo teh kadrov in pravilnim odnosom organizacij, ki se združujejo, do njih v podjetjih lahko znatno izboljšali organizacijo dela, pravilno normiranje in premiranje, saj bi tedaj ti absolventi v čestih primerih, kar se kaže že sedaj v praksi, nadomestili praktičnega tehničarja, saj kvalifikacija teh absolventov terja najmanj dva razreda gimnazije pred začetkom strokovnega učenja, ki traja tri do štiri leta. V času strokovnega učenja opravijo ti učenci 3-letno strokovno usposabljanje in po končanem strokovnem usposabljanju so po triletni praksi kot kvalifikirani delavci lahko oddani na službo na dvoletno mojstrsko šolo v Ljubljani.

Ta šola usposablja kadre teoretično in praktično tako, da absolventi s svojim znanjem po

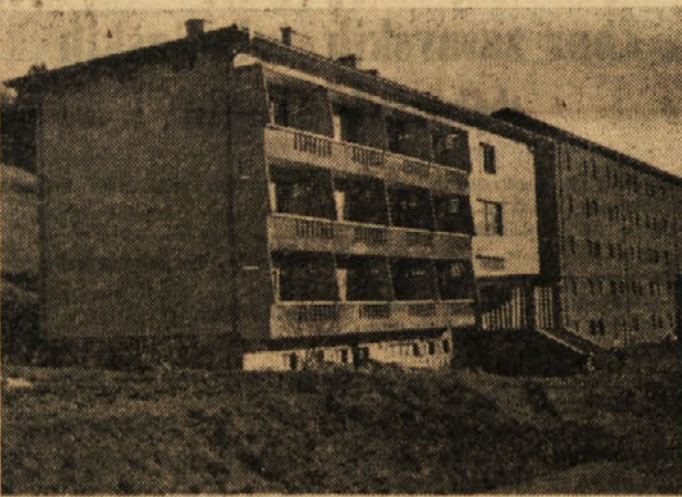
Marsikakšnega bralca našega lista zanima, kakšne učne uspehe je dosegla naša šolska mladina v prvem polletju letošnjega šolskega leta. Navajam v glavnem le številke, ki so sicer skoppe in suhoparne, a nam stvarno vse povedo. Omeniti je še to, da je kriterij ocenjevanja še dosti različen, zato številke ne morejo popolnoma natanko predložiti znanja učencev.

Po statistiki imamo v našem okraju ta čas skupno 81 osnovnih in nepopolnih osemletnih šol, 5 nižjih gimnazij, 2 popolni gimnaziji, 2 pomožni šoli, 1 ekonomsko srednjo šolo, 1 tehniško srednjo šolo, 6 vajenskih šol raznih strok, 3 industrijske šole, 6 glasbenih šol in 12 vrtcev.

V osnovnih šolah ter nepopolnih osemletnih šolah — to je v nižje organiziranih šolah — kjer so posamezni oddelki kombinirani iz več razredov in je pouk zato deljen in se vrši dopolnje in popoldne, ali kjer je istočasen neposreden ali posreden, je bilo po stanju z dne 15. p. m. skupno vpisano 8.239 učencev, od teh 4.292 dečkov in 3.947 deklic. Učni snovi je v tem polletju uspešno sledilo 6.574 učencev, s slabimi ocenami je bilo 1.573 šolarjev, 92 pa jih je bilo neocenjenih. Povprečen obisk na teh šolah znaša 93%.

Pomožni šoli za defektne otroke sta v Trbovljah in v Hrašniku; skupno je vpisano je 27 učencev, od katerih je bilo 15 pozitivno ocenjenih.

Glede na reformo šole, ko so se razvile osemletne šole iz osnovnih šol v samostojne zavode ali pa so nastale z združitvijo osnovnih šol in nižjih gimnazij, imamo v okraju te šole v Globokem, Cerkljah, Vidmu-Krškem, Leskovcu, Sevnici, Radečah, na Raki, dve v Trbovljah ter dve v Zagorju. Pouk na teh šolah sprejemajo učenci od I. do VIII. razreda s 188 oddelki, ki je v njih vpisano 6.432 otrok, od teh 3.302 dečkov in 3.130 deklic. Od teh je uspešno izdelalo pouk 4.831, neuspešno pa 1.589 učencev, neocenjeno je bilo 32 otrok. Šolski obisk v teh šolah je znašal 93,7%.

Se en nov stanovanjski blok v Trbovljah

Nižje gimnazije izkazuje statistika še v Arčičah, Dobovi, na Dolu, v Hrašniku in na Senovem. V 35 oddelkih je sledilo pouku 1.105 otrok, od teh 543 dečkov in 562 deklic, od katerih jih je razred izdelalo uspešno 680, 418 je bilo slabo ocenjenih, neocenjeno pa je ostalo 7 otrok.

Na obeh popolnih gimnazijah v Trbovljah in Brežicah je bilo v 45 oddelkih vpisano 651 dijakov, 793 dijakin, skupaj 1444 učencev. Od teh je 1. polletje dovršilo 69 z odličnim, 219 s prav dobrim, 499 z dobrim ter 134 z zadostnim uspehom, skupaj torej 921 dijakov. Z eno slabo oceno je bilo 238, z dvema 135, s tremi ali več 150, skupaj 521 dijakov. Dva dijaka sta neocenjena. Povprečna ocena znaša 3,08, šolski obisk pa 95,8 odstotkov.

Dijaki Ekonomske srednje šole

le v Trbovljah, ki ima do sedaj I. in II. letnik, so imeli pouk v štirih oddelkih. Vpisano je 139 dijakov, od teh le 27 moških. Uspešno je dovršilo pouk 89, neuspešno 50. Šolski obisk 96,7% in je zelo dober glede na to, da je 72 dijakov vozačev, ki prihajajo v Trbovlje celo iz Posavja in iz Laškega.

Tehniška srednja šola v Vidmu-Krškem, ki je pričela s poukom šele lanske jeseni, ima 1 strojni in 2 elektro-oddela. Od skupno 97 dijakov (od teh 7 deklet) je 1. polletje uspešno dovršilo 77, neuspešno pa 20 dijakov.

Na 6 vajenskih šolah raznih strok je vpisano 440 vajencev in 133 vajenk, skupno 573 gojenec. Od njih je prvo polletje 503 uspešno končalo, 64 neuspešno, 6 pa je ostalo neocenjenih.

Pismo mladince

Dragi tovariši!

Dobil sem vaše pismo in povem vam, da sem zelo navdušen za vaš predlog.

Stejem si v čast, da ste ravno mene izbrali za tako visoko in odgovorno funkcijo v prvi trbovski mladinski delovni brigadi, četudi nisem prepričan o sebi, da bi bil sposoben dobro opravljati to dolžnost. Kar se tiče te velike akcije jugoslovanske mladine, ki se je proslavila na svojih velikih delovnih akcijah v povojnih letih, sem prepričan, da bo tudi ta uspeša. Predvsem si želim, to je moje osebno mnenje, da bi uspeša v zbljevanju mladine različnih poklicev in socialnega porekla, v ponovnem manifestiranju enotnosti jugoslovanske mladine in njenega delovnega poleta. Skratka želim si, da bi ta akcija uspeša v socialističnem duhu.

Jaz osebno se v prvo izmeno ne morem vključiti iz sledečih razlogov: pripravljam se za prvi diplomski izpit, ki ga bom opravljal prve dni marca. Do takrat pa moram še pridno študirati. Če bi se pa lahko priključil po opravljenem izpitu k tej vaši brigadi, to se pravi približno 10. marca, potem nimam nič proti. Iz tega sledi, da so to nekaki objektivni vzroki in da za sedaj ne morem obljubiti, da bi se zanesljivo udeležil prve izmene. Če pa mislite, da mi ne bi bilo treba iti na seminar in da bi se priključil brigadi šele po izpitu, sem za vso stvar zelo navdušen, kakor sem že v začetku poudaril.

S tovariškimi pozdravi!

Ljube Kerin

Pripomba uredništva: To pismo je pisal študent Ljube Kerin iz Leskovca Okrajnemu komiteju LMS Trbovlje, ki ga je zaprosil za sodelovanje v prvi mladinski delovni brigadi. Pismo izpričuje njegovo pripravljenost in navdušenje za mladinsko delovno akcijo. Tako kot on, misli tudi ostala zasavska mladina.

Prve priprave za praznovanje 1. maja v Zasavju

Občinski sindikalni svet v Trbovljah je na zadnji seji med ostalim obravnaval tudi vprašanje praznovanja 1. maja in načeloma sklenil, da se prične s pripravami za to praznovanje predvsem zaradi tega, da bi Svet »Svoboda« in prosvetnih društev v občini lahko pravočasno oskrbel primeren in bogat kulturni program. Izraženo je bilo tudi mnenje, naj bi bilo zvečer pred 1. majem veliko zborovanje vseh delovnih kolektivov s parado, medtem ko naj delovni ljudje izkoristijo 1. in 2. maj za izlete v naravo in planine.

Skupni štab za prireditev te praznovanja bo sestavljen s tovariši iz občinskega komiteja ZK, občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta.

NAŠ KOMENTAR

Proces v Johannesburgu

Pred dnevi se je v Južnoafriški uniji začel velik proces, ki ga je organizirala Strydomova rasistična vlada. V železnih kletkah sedi na obtožnih klopih 147 ljudi — 96 črncev, 23 belcev, 20 Indijcev in 8 mešanec. Med njimi so profesorji in advokati, novinarji, zdravniki in študenti, delavci in celo gospodinjice. Obtoženi so »veležajdci«. Obtožnica je ogromna: dva milijona besed na 8000 straneh. Obtoženci so člani 48 različnih naprednih organizacij, ki je upirajo nečloveškemu rasizmu južnoafriške vlade. To je pa tudi edina njihova »krivda«.

V Južnoafriški uniji živi 13 in pol milijona ljudi, od teh 9 milijonov črncev, 3 milijone priseljenih belcev, kakih milijon mešanec in 400.000 Indijcev. Med belci je največ Buror (potomcev pred sto in več leti priseljenih Nizozemcev) in Angležev.

Južnoafriška unija je dežela tako imenovanega »apartheida«, krutega rasističnega sistema, ki ga je uvedla nacionalistična vlada zato, da bi belci ostali večno gospodari in izkoriščevalci, milijoni domačinov in ostalih »barvanih« ljudi pa brezpravni sužnji, slabo plačani delavci, ponižani in izključeni iz civilizacije.

Rasistični režim z neverjetnim nasiljem uničuje sleherni napredno idejo, češ da je komunistična. Pravosodni minister ima pravico, da slehernega človeka proglasi za komunističnega, mu vzame kruh in zapre. Komunist je vsakdo, ki veruje v svobodo in pravico, graja rasistične zakone in se zavzema za ideje, katerih cilj je politična, socialna ali ekonomska sprememba. Komunistična partija je prepovedana. Sleherno napredno gi-

povedal, da je te kratke citate vzel iz del ameriškega predsednika Lincolna, angleškega pesnika Shelleya in celo doktorja Malana, bivšega predsednika Južnoafriške unije in nacionalističnega voditelja, ki je znan kot nosilec najbolj surovega rasizma in reakcije. S tem je dokazal, da lahko slehernega človeka obsodijo za revolucionarja in prevarnika, če uporablja metode, ki jih je uporabila južnoafriška nacionalistična vlada, ko je pripravljala ta proces.

Obramba je predvsem poudarjala, da so organizacije, katerih člani so obtoženi, javne, da niso prepovedane. Te organizacije se sicer zavzemajo za politične spremembe v deželi, vendar s mirnimi, parlamentarnimi sredstvi. Res je, da se borijo proti rasizmu, toda le s pasivnim odporom in ne z nasiljem. Obtožba pa je trdila, da te organizacije sodelujejo z gibanji odpora v drugih afriških kolonialnih deželah in da so pripravljene boriti se proti rasizmu z vsemi sredstvi. Bilo je očito, da skuša obtožba čimbolj očrtniti napredne organizacije ter s tem omogočiti vladi, da jih prepove.

Proces je močno odjeknil po vsej Južnoafriški uniji, toda drugače, kot je želela vlada. Gibanje proti rasizmu se je v zadnjem letu prav zaradi tega procesa močno okrepilo. Pred stavbo, v kateri je bil proces, so se zbirali desetisoči — črnci, Indijci,

belci in mešanec — ter protestirali proti vladi in njeni rasistični politiki. Po vsej deželi so že lansko pomlad začeli slaviti obtožence kot junake, ki se hrabro upirajo vladnemu nasilju in s svojim zadržanjem na sodišču kažejo ostalim naprednim ljudem, kako se je treba bojevati za pravico in svobodo. V Rodeziji, Kamerunu in v ostalih afriških deželah so organizacije domačinov in celo belcev pošiljale proteste južnoafriški vladi in zbirale denarne prispevke za družine obtoženih. Vse napredni afriški tisk je v tistem času poudarjal zgodovinski pomen tega procesa. Časopisi, ki se bore za solidarnost vseh ras, so pisali, da ta proces odkriva slabosti Strydomovega režima, saj sede na obtožni klopi (v železnih kletkah) predstavniki vseh slojev prebivalstva Južnoafriške unije in vseh ras — to je torej dokaz, da je gibanje proti režimu množično in vsenarodno.

Lansko pomlad pa so proces spet odložili, ker spet ni bilo dovolj »dokazov«. Sedaj so ga obnovili predvsem zato, ker bodo v kratkem parlamentarne volitve. Vlada čuti, da je njena politika osvojevalna, zato hoče dobiti orožje, s katerim bi udarila po opoziciji in jo skušala uničiti. Toda lahko se zgodi, da bo to orožje podobno bumerangu, da bo ne uničilo opozicije, temveč vlado in njeno nečloveško rasistično politiko.

Pred drugim snegom se je že začelo delo v zasavskih vinogradih. Zdaaj bodo morali marljivci vinogradniki še nekoliko počakati, da bo tudi ta sneg skopnel.

Zagorski nebotičnik

Na zagorskih gradbiščih je čutili kljub zimski delovni dan. V Zagorju zadnje čase mnogo gradilo. Ko smo stopali po stopnicah nove svojevrstne stanovanjske hiše zagorskega rudnika s 36 stanovanji, smo čutili skorajšnji pomlad, pomlad, ki jo je čedalje močnejše opaziti v danes še zelo hudi stanovanjski stiski. Zvedeli smo, da bo kmalu zrasel pod nebo še prav tolikšen stanovanjski blok. Mnogo bi radi gradili tudi posamezniki, zidala pa bodo še nekatera druga podjetja.

KAR 600 LJUDI POTREBUJE NOVA STANOVANJA

Ob naši poti po mnogih stopnicah pa smo čutili še neko pomlad. Pomlad v tehniki zidanih. Zagorjani so prvi odprli pot čenejšemu in praktičnejšemu gradbenemu materialu, kot je opeka. Njihov stanovanjski blok, zamisel arhitekta Korbarja in izpopolnitev domačih strokovnjakov, je zdaj živ ka. Žipot mnogim drugim velikim

in malim mestom, kako graditi čenejši in hitreje.

Sicer pa poslušajmo, kaj pravi o vsem tem šef gradbišča, tovariš Velislav Kariž: »Naša prva eksperimentalna gradnja je povsem uspeša, čeprav smo ob začetku naleteli na nič koliko kislih, pesmističnih obrazov. Izognili smo se uporabi opeke, ki jo na trgu močno manjka. Grobih ometov na

stavbi ne bo, ker so stene gladke. Preveklji jih bomo le še s tanko plastjo navadne apnene malte 3 do 5 milimetrov debele.

Zagorje bo kmalu postalo mesto z nebotičnikom. Letos bodo začeli zidati na Polju 11-nadstropni internat rudarske vajeenske mladine, poleg pa so že začetni temelji za novo rudarsko šolo.

TEDENSKI GOSPODARSKI KOMENTAR

Ljudski odbori občin in okrajev te dni sprejemajo družbene plane gospodarskega razvoja za čas od 1957. do 1961. leta. Marsikaj mislijo, da so ti plani pač leka formalnost, ki jo mora ljudski odbor opraviti. Toda takšno mnenje je zgrešeno. Pomen planov je izredno važen. V zveznem in republiškem planu so začrtana splošna načela o nadaljnjem razvoju našega gospodarstva, splošna v tem smislu, da je določeno, kako naj se razvija ta ali ona panoga, kako naj se razvija gospodarstvo sploh. Če v njih ni govora in tudi ne more biti o gradnji nekega lokalnega objekta — trgovin, obrti v nekem kraju itd., potem mora biti to zapisano v družbenem planu občine in okraja. Z drugo besedo rečeno, družbeni plani občin in okrajev s točnimi številkami določijo, koliko sredstev bodo porabili za razvoj določenega področja za obrt, trgovino itd., kaj in kje bodo zgradili, seveda v skladu s splošnim gospodarskim razvojem. To pomeni, da morajo družbeni plani komun upoštevati načela, se držati namenov, določenih v zveznem planu. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš Aleksander Rankovič je na

zboru političnih delavcev v Vojvodcu v Beogradu zelo podrobno obrazložil naloge družbenih planov v komun. Dejal je:

»Posebno važno je, da same občine sprejemajo družbene načrte. S svojimi načrti gospodarskega razvoja bodo komun v znatni meri prispevale k realizaciji politike za čim uspešnejše izboljševanje življenjskega standarda na določenem komunalnem področju. Razumljivo je, da morajo komun pri planiranju svojega gospodarskega razvoja kar najbolje izkoristiti svoje možnosti in svoje lastne vire ter jih pravilno vsakladiiti z osnovnimi smernicami, začrtanimi v zveznem, republiškem in okrajnem načrtu gospodarskega razvoja. Pri tem ne smemo težiti za ukrepi, ki ne ustrezajo gospodarskim možnostim terena, kajti takšno planiranje ne le, da ne bo rodilo sadov, marveč lahko škoduje tudi splošnemu razvoju tistega področja. To pa bo vzrok ne samo zastaja v takšni komun, marveč bo tudi škodovala okraju, republik in federaciji.

Komune si morajo nasprotno po svojih možnostih prizadevati, da zagotovijo čimugodnejše pogoje za nadaljnji razvoj gospodarskih organizacij na torišču kmetijske, trgovine, gostinstva, gospodarske obrti itd., prav tako pa tudi, da razvijejo dejavnost v zvezi s stanovanjskimi in komunalnimi storitvami, krajevnim prometom ter uslužnostnimi dejavnostmi za preskrbo prebivalstva s kmetijskimi pridelki in živili, kajti od vseh dejavnosti in služb je odvisen standard prebivalstva. V ta namen naj bi komun prizadevajo, da bodo zgradile čimveč konzumnih kladnic, mlekar, ustanov za družbeno prehrano, trgov in podobno kakor tudi, da bodo odpirale uslužnostne obrtne delavnice in razne servise, s katerimi bodo znatno pomagale gospodinjstvom, zlasti zaposlenim ženi. Komun lahko v okviru svojih načrtov marsikaj store tudi za razvoj ustanov na področju zdravstva, prosvete, kulture in drugih javnih služb.

Mnoge teh nalog bodo komun lažje izpolnile, če bodo določile pravilno investiranje in trošenje svojih skladov, držče se namenov, določenih v zveznem planu in če bodo v ta namen vzpostavile stalno kontrolo za uveljavljanje pravilne politike tudi v tej smeri...»

Družbeni plan občine in torej tudi družbeni plani okrajev so zelo konkretni in morajo potemtakem upoštevati namene, načela, ki so določena v zveznem in republiških planih. Vsi pristojni čimtelji v občin in okraju in tudi vse družbene organizacije, kot so sindikati, Socialistična zveza itd., skratka vsi prebivalci si morajo prizadevati, da bo družbeni plan občine upošteval načela zveznega in republiških planov.

Predvolilni razgovori

Pričenjamo objavljati razgovore s poslanskimi kandidati trboveljskega okraja — Danes odgovarjajo na naša vprašanja tovariši France Kimovec-Ziga, Slavko Štrukelj in Marijan Špan

1. Kaj sodite po Vašem mnenju, da je bilo eno glavnih del dosežanja ljudske skupščine Slovenije?

Sodim, da je ljudska skupščina LRS tretjega sklica opravila zelo pomembno delo v dveh osnovnih vprašanjih socialistične izgradnje in to: prvič priprava in formiranje komun in drugi vrsta zakonov, ki so se smiselno izvajajo, pomemben doprinos za akcijo socialističnih sil v kmetijstvu. Glede prvega vprašanja je dosežena prevelika potrdila pravilnosti teh odločitev in so jo naš delovni ljudje že osvojili.

Glede drugega pa moramo, žal, priznati, da subjektivne sile socializma še niso v vsej širini prešle v akcijo. Zaradi preveč splošno, torej premalo konkretno zasnovanih akcij KZ doslej ni bilo mogoče vključiti večjega števila individualnih kmetovalcev v sistematično in načrtno večanje tržnih viškov, ki edino bodo izboljšali

volilni razumejo, da se je vsa doslej delala za ljudi kljub pomankljivostim in napakam; da nam dosežani uspehi jamčijo za še večje uspehe v bodoče, če bomo deležni zaupanja delovnih ljudi.

France Kimovec-Ziga

Kandidat iz Vidma-Krškega

Srečali smo ga v tovarni celuloze na Vidmu. Marijan Špan je kandidat za republiški zbor proizvajalcev. Je še mlad in aktivno sodeluje v delavskem svetu in občinskem ljudskem odboru, kjer je odbornik in predsednik zbora proizvajalcev.

Na dvojno vprašanje je odgovoril takole:

Kako ocenjujete dosežanje delo republiškega in občinskega zbora proizvajalcev?

O delu republiškega zbora proizvajalcev sem seznanjen zgolj iz poročil dnevnega časopisa, blizu pa so mi problemi in naloge občinskega zbora proizvajalcev. Menim, da so uspešno rešili vrsto vprašanj, ki izvirajo iz medsebojnih odnosov med neposrednimi proizvajalci. Tu mislim predvsem na

reševanje komunalnih problemov, na tarifno in premijsko politiko v občini, na ustanovitve novih obratov oziroma razširitev starih, kooperacijo itd. Z sedanjim delom občinskega zbora proizvajalcev kaže, da se bodo ti problemi konstruktivno reševali.

Kaj menite o delavskem samoupravljanju v videmsko-krški občini?

To je doseglo pri nas razveljavljajoč napredek. Za to se imamo največ zahvaliti dobri metodi dela, povezanosti z delavci itd.

Seveda, so pa tudi izjeme. Nekateri delavski sveti v naši občini se ne morejo zvesti v to, da so interesi potrošnika in interesi proizvajalca problem, ki ga moramo obravnavati z obeh strani.

Kaj smo slišali v Sevnici

Slavko Štrukelj je bil rojen 15. marca 1928 v Zavrhu na Blokah. V organizaciji SKOJ je bil sprejet 1942. leta, dve leti kasneje pa je aktivno stopil v partizanske vrste. Je podpredsednik občinskega ljudskega odbora v Sevnici in kandidat za poslanca v republiški zbor Ljudske skupščine Slovenije.

Največji problem mladih delavcev v občini

Večina naših mladih delavcev je polproletarcev. Žive na bledih koščkih zemlje in na delo v sevnjsko industrijo prihajajo tudi po ure in več daleč. Pri njih ni čuti pravega zanimanja za podjetje in njegove težave in tudi učinek dela ni takšen, kot bi bilo želeli.

Po podjetjih je bilo čuti premalo skrbi za izpopolnjevanje njihove izobrazbe. Tako je večina teh postala v treh letih povsem avtomatično polkvalifikirana, le v Kopitarni in ponekod drugod so pripravili zanje tečaj, na katerih so si pridobili kvalifikacijo in polkvalifikacijo.

Cesto je slišati, da so ce ne kmetijskih podjetij pri vas precej visoke, pravzaprav previške. Kaj menite o tem?

Res je, zlasti drago je meso, čeprav prihaja živina iz neposredne bližine. Proti nenehnemu porastu cen smo storili potrebne ukrepe. V podjetjih se je oglašila tudi zamisel po ustanovitvi lastnih prodajalnih mest, ki pa so jo opustili, ker bi bili za to potrebni spet novi prostori in razni drugi stroški.

Tudi z ostalimi kmetijskimi pridelki nismo na najboljšem. Ker šepa odkup, se ljudem ne da gojiti zelenjavo in kaj podobno.

2. Kakšno mnenje imate o drugih zborskih volitvah, in če so po Vašem mnenju volilci seznanjeni z vsemi uspehi naše socialistične graditve in kaj je bilo po Vašem mnenju na teh zborskih volitvah premalo povedano?

Menim, da sedanjí zbor volivcev še zdaleč niso mogli pojasniti ljudem vsega, kar bi jim za razumevanje uspehov naše dosežane socialistične izgradnje lahko koristilo. Predvsem se v zavesti volivcev še ni povsem jasno izoblikovala vloga zvezne in republiške skupščine ter ljudi, t. j. poslanskih kandidatov, ki v ta dva doma sidi. Mislim, da je vloga poslancev v tem, da lokalni skupnosti preskrbe dodatna materialna sredstva, ki jih ta, glede na to, kako je v njej razvito gospodarstvo, ne more ustvariti, je še dokaj močno. Mislim, da bomo morali v teh kakor tudi še v celosti drugih vprašanj dati volivcem jasne in razumljive odgovore ter jih tako seznaniti z opravljenim delom in z načrti za bodoče. Predvsem je važno, da

Nadaljevanje s 1. strani

tualne možne rešitve in o tem sproti obveščati člane delovnega kolektiva. Ker niso tako delali, so med delovnim kolektivom krožile vesti o težkem gospodarskem položaju v rudnikih, o 80 odstotni plači in podobno.

Namesto da bi okrajni komite kot celota delal na utrjevanju in razvijanju samostojnosti občinskih komitejev in občinskih odborov SZDL ter občinskih ljudskih odborov, je nekaj najodgovornejših njegovih članov posamezne zadeve v občinah in podjetjih urejalo z direktnimi kontakti ter s tem kmalu občutek odgovornosti občinskih komitejev za vse, kar se je dogajalo na področju njihove občine. Šli so na linijo izsiljevanja navzgor, ne pa na vzgojo komunistov v duhu socialističnega internacionalizma, da bi reševali zadeve svoje lokalne skupnosti v okviru danih možnosti. Ni bilo orientacije k skromnosti in čimbolj uporabi razpoložljivih sredstev, temveč so kazali mnogo smisla za najbolj zaostalo birokratsko napuhjenost.

Metoda dela OK je bila sektorsko zadolževanje posameznih, toda ne vseh članov OK. Poleg OK je obstajal okrajni politični aktiv, ki je bil zadolžen za posamezne sektorje in za posamezne akcije mimo občinskih vodstev. Ta metoda dela se je prenesla tudi na občine, kjer so občinska vodstva spet delala preko aktivov, neracionalno pri tem z osnovnimi organizacijami. Tak komisarjski način dela seveda ni mogel razvijati samostojnosti komunistov, prav tako tudi ne osnovnih organizacij Socialistične zveze in ljudskih odborov ter njihovih svetov. Člani osnovnih organizacij ZK so le malo zvedeli o politični situaciji, o tem, kako sproti liniji ZK v gospodarstvu in ostalih družbenih dejavnostih, zato so čisto zanemarjali sestanke in se kot komunisti utapljali v sredini, kjer so delali in živeli. Mnogi od njih so v revolucionarni občutljivosti povsem popustili, se posvetili skrbi za svoj osebni standard, se pehali za boljimi stanovanji, za boljše plačami delovnih mest, za razne funkcije, kjer niso nič ali skoraj ničesar delali in s tem prenehali biti komunisti, čeprav so še prihajali na sestanke in plačevali članarino. Če bi komunisti vsaj v glavnem poznali objektivne ekonomske zakone, potem ne bi živeli v prepričanju, da so ti objektivni zakoni vsakokratni predpisi in uredbi, ki sicer sile na poznavanju teh zakonov, a ne morejo same po sebi avtomatično reševati vseh anomalij, ki so v praksi blagovno-denarnih odnosov nujne. Ker tega komunisti niso vedeli, oziroma razumeli, niso vedeli, kje je mesto za uspešno akcijo subjektivnega faktorja pri odpravljanju napak. In zato predpisov niso gledali kot orodja za pomoč v boju za socializem, temveč prej kot oviro, ki jim preprečuje neomejeno uveljavljanje lokalnih želja na račun skupnosti.

Komunisti v revirjih so se čisto sklicevali na revolucionarne tradicije iz preteklosti. Tradicije pa same po sebi niso dovolj za reševanje drobnih problemov socialistične izgradnje, ki so tem številnejše, čim večje so materialne in družbene možnosti za realizacijo socialističnih odnosov. Pozitivne tradicije sicer predstavljajo pri množicah

potrebno razpoloženje za uspeh, če je akcija subjektivnih sil tako zasnovana, da jo sprejemajo primere, ko so nepartijski elementi stopali v vrste ZK zaradi določenih gmotnih in družbenih koristi. Od podpori Partije so dobili možnost strokovnega izpopolnjevanja, ko pa so dosegli boljše položaje, so se pašivizirali. Premalo je bilo storjeno za usposabljanje prekaljenih borcev za socializem iz preteklosti. Bolj in bolj so dobivali ti tovariši občutek manjvrednosti, nesposobnosti, ostajali zagrenjeni ob strani, nje pa se prilpeili mnogi neodgovorni elementi.

Zaradi komisarjskega načina dela in po drugi strani visoke razvitosti socialističnega gospodarstva

potrebno razpoloženje za uspeh, če je akcija subjektivnih sil tako zasnovana, da jo sprejemajo primere, ko so nepartijski elementi stopali v vrste ZK zaradi določenih gmotnih in družbenih koristi. Od podpori Partije so dobili možnost strokovnega izpopolnjevanja, ko pa so dosegli boljše položaje, so se pašivizirali. Premalo je bilo storjeno za usposabljanje prekaljenih borcev za socializem iz preteklosti. Bolj in bolj so dobivali ti tovariši občutek manjvrednosti, nesposobnosti, ostajali zagrenjeni ob strani, nje pa se prilpeili mnogi neodgovorni elementi.

Zaradi komisarjskega načina dela in po drugi strani visoke razvitosti socialističnega gospodarstva

K besedi se je prijavil tudi tov. Boris Kraigher

darstva je prišel v krizo ves demokratični sistem družbene ureditve v okraju. Tako so zbori volivcev, ki so osnovna stopnja vsega sistema socialističnih družbenih odnosov in neposredne demokracije za delovne ljudi, postali gola formalnost. Sklepi volivcev se niso jemali dovolj resno; njihovo navadno ni odgovarjalo zanje.

Pretrgano bi bilo kajpada trditi, da je stanje po vseh občinskih podobno, vendar splošna orientacija vodstva in s tem tudi članov ZK ni bila obrnjena k ljudem, njihovim problemom, temveč k stvarim. Ni mogoče trditi, da občinski komiteji ob politično bogatejši vsebinski pomoči ne bi bili kos problemom svojega področja, zlasti če se se orientirajo na to, da delajo z organizacijami, ne pa z aktivom, kot je bil to primer doslej. Samo v tem primeru bodo organizacije normalno rasle, pričenjale čuti probleme in komunisti bodo v njih našli jasno vrsto vprašanj, ki so jim nejasna, zato, da bi laže delali v raznih odborih, svetih in komisijah.

Vloga delavskega razreda se,

Alternativa: črni ribezelj ali zeleni bor?

inž. Vlado Jenko:

V našem okraju nameravajo začeti gojiti črni ribezelj v večjem obsegu. Za kulturo črnega ribezlja so določena področja občin Zgorje, Trbovlje, Hrasnik, Rače in Sevnica. Ugotovljeno je, da gojitev črnega ribezlja lahko popolnoma onemogoči ribezelja rja ali mehurčevka (Cronartium ribicola Fisch.). Ribezelja rja se pojavlja v področjih, kjer je v bližini črnega ribezlja zeleni bor. Kajti za popoln razvoj te boleznici je potrebna prisotnost obeh rastlinskih vrst. Pripomniti pa je, da za razvoj te bolezni ni nujno potrebna prisotnost le črnega ribezlja, temveč skoraj vse vrste iz roda ribezelj pripomorejo k širjenju bolezni. Črni ribezelj je le najbolj občutljiv za to bolezen.

Bolezen je prišla v preteklem stoletju v Evropo iz vzhodne Azije v pričetku tega stoletja je bila prenesena v Severno Ameriko. Tamkaj je bolezen zavela katastrofalni obseg. V 45 letih je bilo uprtašeno na desetine tisočev hektarov borovih gozdov. Bolezen se širi še naprej kljub energičnim protikurom, ki so v ZDA ogroženo okrog deset milijonov gozdov. V ZDA se je borba proti raku zelenega bora — kot tudi imenujejo to bolezen — koncentrirala v glavnem na popolno iztrebljenje črnega ribezlja (Ribes nigra), ki služi kot predhodni hranitelj parazitu te bolezni.

Ribezelja rja lahko parazitira vse vrste borov s petimi iglicami (to so v glavnem ameriške vrste borov), a med njimi najbolj zeleni bor. V gozdni drevesni rasti je bolezen lahko popolnoma uniči vse sadike. Bolezen napade torej zeleni bor v vseh starostnih dobi. Drugov hranitelj tega parazita predstavljajo razne vrste iz roda ribezelj, od katerih največ pomaga njegovemu razvoju ravno črni ribezelj.

Ker je pri nas zeleni bor kot ekotična drevesna vrsta relativno malo razširjena, predstavlja ribezelja rja za sedaj praktično manj nevarno bolezen. Ribezelja rja v našem okraju za sedaj še ni ugotovljena. Bolezen pa lahko postane neverjetno nevarna, kolikor bi pričeli z zelenim borom, kot visoko vredno drevesno vrsto, pogozdovati v širšem obsegu in hkrati gojiti črni ribezelj v njegovi bližini. Zato je področje LR Slovenije za delno razdelitev na rajone ribezlja in rajone zelenega bora. V našem okraju je predel Krškega polja določen kot rajon zelenega bora, uvodoma navedena področja občina pa za rajon črnega ribezlja. Površino določeno bi bilo potemtakem treba odstraniti vse zeleni bor iz rajona črnega ribezlja in obratno. Vendar temu ni tako! Ekstremni zagovorniki ene ali druge kulture lahko mnogo škodijo pametni ureditvi tega vprašanja s postavljanjem alternativ: črni ribezelj ali zeleni bor.

Ne bi se na tem mestu spuščal v dokazovanje rentabilnosti gojitve ene ali druge botanične vrste. Zadevo bi rad pojasnil le z gozdno strokovnega stališča. Zato pa je treba, da dobro poznamo vse karakteristike te bolezni zelenega bora in črnega ribezlja, predvsem pa v pogledu njenega širjenja.

Kakšni so simptomi in kakšen je razvoj te bolezni? Po znanem jugoslovanskem fitopatologu dr. Mladen Josifoviću se kažejo prva znamenja te bolezni v majhnih, pozneje v večjih odebeltvah na vejah in debelu zelenega bora. Infekcija iglice bora navadno ni vidljiva. Na površini hipertrofiranih delov se pojavijo reproduktivni organi glive,

sprva kot rumenkaste ali temne nepravilne pege v lubju, iz katerih curijo nekakšna sladkasta tekočina. Nato pridejo na površino tako imenovane ecidije kot belkasti mehurčki nepravilne oblike. Ti mehurčki kmalu pojojo, iz njih pa izpadejo rumenkasto rdeče ecidiospore, ki so povzročitelj nadaljnje okužbe na črnem ribezlju. Če bolezen zajame večo ali deblo krožno, se prične sušiti vsi deli iznad mesta okužbe. Ugotovljeno je, da imajo ecidiospore veliko vitalnost in so lahko prenesene na razdaljo tudi do 180 km.

Na črnem ribezlju se opazi okužba v teku leta na listu. Na spodnji strani lista se pojavijo številne vzhokline oranžne barve z rumenkasto rdečim prahom. Od sredine poletja pa do jeseni se spodnje strani lista razvijejo tanki lasasti izrastki. Na zgornji strani lista so pa znamenja bolezni sprva rumenkasto rdečkaste, pozneje pa motne pege. Na listu se razvije dvoje vrst tako imenovanih spor, ki so povzročitelj nadaljnje okužbe. Prva vrsta, uresospore, opravljajo v teku poletja in jeseni sekundarne okužbe na ribezlju, medtem ko se iz druge vrste spor, teleospore, razvijejo tako imenovane bazidiospore. Te bazidiospore so pa nesposobne, da okužijo črni ribezelj. Vendar če dosežejo z vetrom ali kako drugače na iglice črnega bora, nadaljujejo svoj razvojni cikel in okužijo zeleni bor.

Bazidiospore imajo zelo kratko življenjsko dobo in lahko okužijo zeleno boro, ki stoji le okrog 300 metrov oddaljeni od kraja, kjer je okužen ribezelj. — Navedeni opis razvoja ribezelja rje, kot ga navaja fitopatolog dr. Mladen Josifović v svoji knjigi »Humška fitopatologija« (Beograd 1952), nam kaže, da je zaradi zatiranja te bolezni smotno odstraniti vse vrste ribezlja (predvsem črnega ribezlja, medtem ko v rajonu črnega ribezlja ne smejo biti drevesa zelenega bora le v okolici 300 metrov od nasadov ribezlja).

Kot navedeno, se bolezen z zelenega bora na črni ribezelj lahko prenese tudi na razdaljo okrog 180 km in bi potem v Sloveniji črni ribezelj skoraj nikjer ne bil varen pred rjo. Ker je pa za popoln razvoj rje potreben prenos bazidiospor iz črnega ribezlja na bor in ker imajo bazidiospore le majhno vitalnost, je potrebno, da je v okolici 300 m okrog nasada črnega ribezlja niso zeleni bori in je s tem cikel razvoja bolezni že pretrgan in nadaljnja okužba onemogočena.

Preden se prične smotati nasadi črnega ribezlja, je vsekakor potrebno napraviti inventarizacijo zelenega bora. Lokacija nasadov črnega ribezlja, upoštevajoč talne, klimatske in druge pogoje, ki jih zahteva gojitev te kulture, naj bi se že v začetku in pri obstoječem stanju izbrala prostorne čim bolj oddaljeno od zelenega bora. Kljub temu, da je, kot omenjeno, kritična je okolica 300 metrov od nasada. Če se na primer odločimo za področje s premerom 10 km okrog nasada črnega ribezlja, kjer je treba odstraniti vse zeleni bor, potem se morajo področja občin Trbovlje, Zgorje in delno Zgorja, Rače in Sevnice popolnoma očistiti vseh dreves zelenega bora. Dvomim pa, da bi tak ukrep našel v daljši bodočnosti opravilo.

Po vsem tem torej ne obstaja alternativa: črni ribezelj ali zeleni bor, temveč je potrebna le krajevna razmejitev ene ali druge vrste po strogo strokovnih principih.

Predvolilno tekmovanje v Vidmu-Krškem

Zbori volivcev so za nami. Potrjeni so kandidati za zvezni in republiški zbor. V Vidmu-Krškem so bili zbori volivcev dobro obiskani.

Na pobudo občinskega odbora SZDL in množičnih organizacij bodo po vseh sedežih krajevnih odborov in številnih volilnih enotah predvolilna zborovanja.

Občinski sindikalni svet je za predvolilno agitacijo že priredil 26 študijskih sestankov, kjer je sodelovalo skupno nad 1.800 poslušalcev. Pripravili bodo tudi predvolilne seminarje za sindikalne odbore, kjer bodo člani sprejeli zadolžitve za volitve. Razen tega bodo imeli še dodatna strokovna predavanja.

Na volitve se pripravljajo tudi mladinci. Občinski komite LMS je že imel v ta namen razširjeno sejo. Po mladinskih aktivih so izvolili osemdeset štabe, ki bodo skrbeli za polnoštevilno udeležbo pri volitvah in za predvolilna mladinska zborovanja. Mladinci so se obvezali, da bodo v središčih krajevnih odborov uredili in okrasili volišča. Mladinci pa ne bodo sodelovali le na svojih sestankih, pač pa bodo pripravili vse potrebno, da bodo predvolilni sestanki in tudi volitve dobro obiskane.

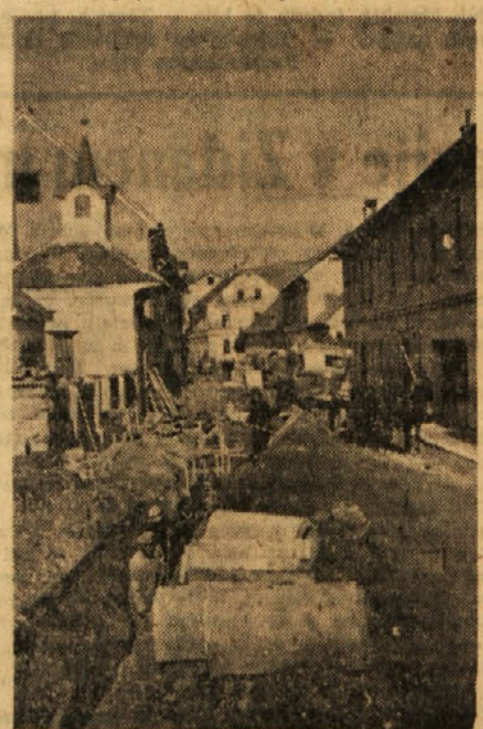
Zene bodo posvetile vso skrb dnevu borbeneh žena. Po vseh večjih krajih občine bodo v počastitev tega dne proslave, povezane z volitvami.

Tudi kmetijske zadruge bodo imele večja zborovanja o kooperaciji in tudi o obnovi vinogradov in sadovnjakov. Pogovorili pa se bodo še o pomenu volitve.

Največje predvolilno zborovanje bo predvidoma 16. marca v Vidmu-Krškem. Na to zborovanje bodo prišli volivci iz bližine in daljine okolice. Večja zborovanja bodo nadalje za delovne kollektive podjetij in na Raki z okolico.

Občinski komite SZDL je za krajevne odbore in volilne enote pripravil v počastitev volitev lep presenečenje. Dva krajevna odbora, ki bosta najbolje in najhitreje opravila volitve, bosta prejela nagrado v

višini 100 oziroma 50 tisoč dinarjev. Prav tako bodo tri najboljše volilne enote dobile nagrado od 20 do 50 tisoč dinarjev. Pogoji za nagraditev je za krajevne odbore nad 80-odstotna volilna udeležba, za volilne enote pa 90-odstotna udeležba. — Ta denar bodo nagradenci lahko izkoristili za komunalne gradnje, kakor na primer za asanacijo vodnjakov, ureditev požarnih bazenov, popravilo cest, poti itd.

V Krškem so začeli graditi nov vodovod. Tu pa tam je zaradi del pri kopanju jarkov promet nekoliko otežčen. Pa nič zato, važno je, da bodo prebivalci imeli dovolj pitne vode.

Halo, 9!

Danes bomo v tej rubriki odgovarjali na vprašanja, ki so nam jih zastavili udeleženci nedavnega ustnega časopisa v Zorju.

Poslušalec v dvorani: Kateri problem je trenutno najakutnejši v Zorju?

In kakšne perspektive so danes za rešitev tega problema?

Stanovanjski problem. Ogromno stanovanj je bilo po vojni dograjeno v Zorju, in precej jih bo treba še zgraditi. Kmalu bo dograjen še en stanovanjski blok rudnika Zagorja. Če nekaj mesecev drugi. Rudnik pa namerava graditi tudi v Kisovcu, gradili pa bodo tudi ostala zagorska podjetja in občine, seveda v mejah razpoložljivega stanovanjskega sklada.

Drugi poslušalec: Zanima me, koliko ljudi v našem okraju uživa socialno zavarovanje in koliko otrok prejema otroške doliade?

70.705 ljudi ali 84 odstotkov vsega zasavskega prebivalstva. Otroške doliade pa prejema 19.200 otrok.

Tretji poslušalec: Nekajkrat ste v časniku pisali o rekonstrukciji separecije zagorskega rudnika. Kdaj se bo ta začela? Se letos?

Četrty poslušalec: Prav zdaj se dogajajo na Srednjem Vzhodu važne stvari. Zanima me, na kakšne težave bo naletela Zdržena arabska država?

Predvsem na neupanje in vmešavanje od zunaj!

Peti poslušalec: Toliko smo si obehali od združene zagorske »Svobode«, zdaj pa ni nič silati o njenem delu. Kdaj bo prva prireditelj v tej sezoni?

Po združitvi so nastale objektivne in neobjektivne težave. Predvsem gre za to, da društvo nima lastne dvorane, niti doma. Sedimo, da bo mnogo bolje, ko na dograjenem nov delavski dom. Dramska sekcija pripravlja neko dramsko delo, upamo, da ga bomo kmalu videli.

Sesti poslušalec: Katera ustanova v Zagorju je najmočnejša? (Nejasno vprašanje), pa smo odgovorili: BANKA.

Pobude celjskega gledališča

za delo dramskih odsekov »SVOBODA«

V sredo, 12. februarja, je bila v muzejski sobi Celjskega mestnega gledališča tiskovna konferenca, ki so se je udeležili vsi kulturni poročevalci naših najvidnejših dnevnikov, radia in televizije, poleg gostov iz drugih gledališč (Ptuj, Maribor).

Po uspelem festivalu slovenske dramatike, ki je bil pred dvema letoma v Celju na pobudo tamkajšnjega Mestnega gledališča, so začela posagati

je priglanih že 32 gledališč z jugoslovanskimi doli (med njimi tudi Celjsko gledališče z novim delom Jura Kislingerja: NA SLEPEM TIRU, zgodbo o vojnih zločincih). Vsekar je to pomembno in bo razbilo izogibanje in skepsno predvsem do slovenskih uprizoriljivih odskih del, bodisi novitet, bodisi klasičnega nacionalnega gledališkega izročila. S tem se bo izluščila prava podoba slovenske dramatike, o kateri mi-

gledališče sprožilo pravi problem, dokazuje v zadnjem času tudi repertoar DPD »Svoboda«, ki same od sebe in s pravim posluhom za nacionalne vrednote posegajo po domačih delih in iščejo novitete tudi same. (Primer Marinčeve KOMEDIJE O KOMEDIJI, ki jo je po nepopolnih podatkih igralo že okrog 20 amaterskih gledaliških družin.)

Tiskovna konferenca Celjskega mestnega gledališča, ki gostuje tudi v raznih krajih trboveljskega okraja, je z obvestilom o načinu svojega dela in odziva na to delo s terena dala nekaj koristnih pobud za sodelovanje poklicnega gledališča z amaterskimi skupina-

mi. Tako je DPD »Svoboda« v Velenju organizirala režiserski tečaj v novi obliki: poklicni režiser iz celjskega gledališča bo spremljal priprave za njihovo predstavo. DPD »Svoboda« v Lokah-Kisovcu nad Zagorjem pa bo štipendiral svojega režiserja — amaterja v času od prvebralne vaje do premiere v kolektivu Celjskega gledališča. Marsikje sestavljajo »Svobode« svoj sezonski repertoar že v posvetovanju s Celjskim gledališčem: kolikor ne zmorejo domačini, toliko doda poklicno gledališče. S tem se dvigajo kvaliteta in tudi odnos publike do gledališkega ustvarjanja postaja pravilnejši.

J. Z.

Izobraževanje v KPPZ Brežice

Sindikalna podružnica pri Kmetijski proizvodni poslovni zvezi v Brežicah je izdala obilni program za izobraževanje svojih članov. Zimsko sezono

bo organizacija izkoristila za prireditelj raznih predavanj, predvsem o novem zakonu o delovnih razmerjih, o higijensko-tehničnih predpisih in zaščiti, o organizaciji KPPZ, o kmetijski službi, komunalnem gospodarstvu, kakor tudi raznih predavanj iz posameznih gospodarskih področij.

O vzglednih trgovinah

V mnogih sestavkih smo govorili o trgovini, največkrat seve o njenih napakah, to pot pa naj spregovorimo tudi o njenih sončnih straneh. Ugotovili smo namreč, da nekatere trgovine v Zasavju že dostavljajo blago na dom. Takšne trgovine so predvsem v Brežicah, nekaj pa jih je tudi v Vidmu-Krškem. Iz razgovorov z nekaterimi poslovoji smo zvedeli, da so začeli z 30-staviljenjem blaga na dom zaradi močne konkurence med posameznimi trgovinami, ki se že bore za to, da razširijo krog potrošnikov. K temu pa jih je vodila tudi želja, da bi kar najbolj ustregli potrošnikom. Mi bi to lahko imenovali tudi težnjo, da bi njihove trgovine začele postajati socialistične tudi v dejanjih.

Ali bodo brežiške in nekatere krške trgovine posnemale tudi trgovine v ostalih krajih? Tako vprašanja si bodo zastavljali potrošniki, ko bodo prečitali ta sestavek. Odgovorili bomo kar mi. Zadnji čas je, da o tem začnejo razmišljati tudi delovni kolektivi ostalih trgovskih podjetij. Svoje besede pa naj rečejo tudi sveti potrošnikov, ki bodo prav s takimi predlogi najlaže opravičili svoj obstoj.

S.

S Senovega

Tudi gasilci bodo pomagali graditi bazen. — Pred nedavnim so imeli gasilci v Senovega svoj redni letni občni zbor. Na njem so pregledali svoje dosežke in delo in ugotovili v svojih vrstah lep napredek. Napravili so tudi sklepe za svoje nadaljnje delo.

Posebno razveseljiv pa je sklep, da bodo tudi oni pomagali graditi kopalni bazen na Senovem. Dogovorili so se namreč, da bo vsak aktivni gasilec žrtvoval 40 prostovoljnih ur pri gradnji bazena, s katero bodo verjetno začeli takoj spomladi.

Senovski gasilci so napravili hvala vreden sklep. Kdo si jih bo vzel za vzgled, bomo še videli.

Prvi letošnji večer razgovorov je vodil tov. Adolf Bibič, in sicer s temo »O mladi generaciji«. V uvodnem delu predavanja je gov. Bibič podal kratek zgodovinski pregled generacijskih borb pri nas. V glavnem delu je pa analiziral teoretična razmišljanja o upornih generacijah in o povojnem rodu, o upravičenosti formiranja določene »kritične generacije«. — V predavanju in v razgovorih se je gov. Bibič potrudil, da prikaže objektivno podobo o uspehih in zablodah današnje generacije.

Razgovori potrjujejo našo misel, da je študentom potrebno več osebne vzgoje — več razmišljanja o sebi in družbi, v kateri živijo.

— Pak

V teh zimskih tednih je bilo v Zasavju precej šiviljskih in drugih tečajev. — Tako-le so zaključili šiviljski tečaj na Partizanskem vrhu.

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

Pečce pripoveduje

Pustovanje je torej pri kraju. To smo ga »biskali«, kajne, še bolj pa so ga gostinci (ne rečem povsod) z astronomskimi cenami. Pa kaj bi, pustovanje je samo enkrat v letu, in nič ne de, če bomo zdaj tja do prvega mlatiča kislje zale ali repco; lučeno je pa to bilo.

Poglejmo torej nekoliko po moji torbi. Veliko, vam rečem, sem nabral v temem času. Zadržati sem se zgledil v trboveljski lekarni, koštno moko sem potreboval. Veste, pa ima ta moka hudo različno ceno. Prvič mi jo je dala tovarnišča. Plačal sem 30 din, drugič mi je stregel magister, in glejte moral sem primakniti še kovača zraven. Potem sem se zbrinjal. Ko mi je spet stregel tov. magister, sem lepo pripravil 30 din. On pa: ne, moka stane 40 din. Jaz pa: ne boste me ne mislite, da prvič kupujem? Moč je popustiti, samo izgovarjal se je, češ da se je koštna moka podražila. Nisem mu mogel verjeti, kajti če streže sem, so tudi baldrijanove kapljice dražje kot pri tovarniški. Ja, ja, vsi poznamo tisto: zrno do zrna pogača...

Zadržati sem se namenil tudi na Ribnik. Ljudje so mi pripovedovali, da onodje lep čas ni tako, kot bi moralo biti. Prišel sem ravno na zbor volivcev, ki je bil v internatu. Meduž so ljudje govorili Med drugim so povedali, naj se tisti svinjak odstrani, kajti če pozimi v okolici tako prijetno »diši«, da človek hoče-noče, pospeši korak. Naj ubogi so tisti sosed, ki zaradi teh izbranih vonjav ne morejo prežatič svojih spalnic. Upam, da so zdaj to že popravili, če ne, se ljudje toploti priporočajo sanitarni inspekciji. Hotel sem napraviti še skok do doma »Svobode« na Dobrni, pa zaradi obilice blata na edini poti, ki drži z Gvide do doma, ni šlo. Kaj poretjejo k temu ljudje tega območja, ki morajo dan za dnem mešati neprijetno blato po nezavetljeni cesti!

Nekdo mi je bilo v prvi polovici februarja, ko sem se je zgledal v novi hrastniški trgovini. Čedno so suštili, vaim lecem, dragi bralec, in kar pograbimo me je, da bi kaj kupil. No, pa moj žep ni prenesel večjega izdatka, zato sem se ustavil v »špeceriji«. Ljubezna prodajalka mi je takoj ustregla. Kup sem salomico in kruh. Komaj sem čakal, da sem prišel do prve gostilne. Še črček sem naročil, nato pa odvil salamo in kruh. O groza! Kruh je bil na obkrajih tako plesniv, da so se ljudje čudili, kje sem ga staknil. Še puški ga niso marali, ko sem jim ga dal.

V Zagorju, v trgovini pri »Košeniču«, je bil dalj časa opazujem uslužbenca, ki ne zna moke tehati. Ko sem ga prvič na to opozoril, se je izgovarjal, da verjetno način tehatice nista enaki, jaz pa sem mu zabrusil: če sta pri kruhu moki enaki, zakaj nista še pri beli. On, objubil mi je, da jo bo dal drugič več. Ja, je dal, pa ne bele, ampak črne. Prečital sem postal, da se je moka svinja. Ko sem jo doma stehal, je spet manjkalo le. Kje pa? Načel sem jo drugič, ko da ima mož kar tarifo, koliko bo pri vsakem izdajanju bele moke »prišparal«. Tistim gospodinjim, ki kupujejo v tej trgovini, lahko predlagam samo, da si kupijo tehnično, bodo vsaj postali po moki svinja.

Tudi v Arčah sem bil. Veste, pred črčkom me je bilo zares že lepo vreme. Vse do Sp. Pohance me je moj kolešek lepo ubogal. On do tu do Arč pa sem moral pešati, kajti cesta se je spremenila v močvirje. Kaj bi, sem del cestarji imajo premalno plačo, kdo bi mogel imeti ceste v redu. Komaj sem prišel v Arč, kajpak vseh blaten, so me obstopili šolarji. »Stric«, so rekli, »če bi imeli malo očiščili, če se zavzamete za to, da bi dobili kakšno igrišče. Tri sto nas je takih, ki bi radi igrali žogo. Včasih prileti naka žoga na župnikovo zemljo. Kaj huišega! Njegova varica se je zagrnala vanjo in žoge ni bilo več. Potem smo videli, da so jo brali ministri, pa ni nič rekla, ko so se šli nogomet na župniški zemlji!«

V Brežicah me ljudje že lep čas niso videli. Nekdo me je hitega dne takoj spoznal, kar nerodno mi je bilo, ko me je pozdravil: »Zdravo, Pečec«, ker so ljudje kar obstali. Potem mi je pripovedoval, da Sava še vedno teče mimo Brežic... moral sem ga prekiniti, ker je začel okrog oga tako smrdeti, da sem si robove dal na usta. »Ah kaj!« je dejal moj prijatelj, »pri šladnu vedno smrdi, kaj hočeš, kanalizacija je slaba. Potem se je iz njegovih ust vsul plaz besed. Posebno se je navduševal za javno stranišče, katerega objubilajo že več let, pa kaj iz vsem, kaj je. Ker sem imel zjutraj ob šestih neki sestanek v Vidmu-Krškem, sem se moral posloviti; kaj pa sem zvedel v tej občini, pa prihodnjič!

Lepe pozdrave

Ljudje se vprašujejo...

Znano je, da v brežiški občini mnogi ljudje ne morejo najti zaposlitve, kar pač ni razpoložljivih delovnih mest. Mnogi odhajajo v druge kraje, kjer si najdejo zaposlitev.

V Tovarni celuloze in rotopapirja v Vidmu-Krškem so zadnje čase sprejeli nekaj mater z nezakonskimi otroki, predvsem iz brežiške občine. Tako so sprejeli tudi mater treh otrok. Omenjena delavka pa ni dobila od videmske-krške slovalnice za delo delavske knjižnice, menda zaradi tega, ker je iz brežiške občine.

Ta delavka in mnoge druge se upravičeno vprašujejo, če je krška občina v drugi državi, da ne sprejemajo delavcev od druge. Tovarne v Vidmu-Krškem

Ugasle oči nad kraljem in kraljico

Zanj je umrlo bogastvo barv. Slepí Jože Pintarč iz Trbovelj čuti le to toploto besed in neskončno temo. Segel sem v njegovo mesnatno roko, pogled mi je ušel na ugasle oči.

Bilo je pred 27. leti. Sel je v bolnico, da bi si pozdravil hudo očesno mreno, pa se je zgodilo najhujše. Prvi dnevi so minili v obupu, brez ale po življenju. Toda potem... V enem tednu se je naučil Breilove pisave... Kmalu je spoznal še nove note, spet je prijel na kraljico in kralja na črno-belem polju. V temi je življal naprej in v svoji trafiki prodajal tobak.

Pravite, da se ukvarjate z glasbo. Kakšen instrument imate in kaj najraje igrate?

— Ko sem še videl, sem brenkal na citre, potem pa sem se naučil še violine. Najljubše so mi plesne skladbe.

● Tobak prodajate še danes. Ali vas je že hotel kdaj kdo ogojufati?

— Sedaj se to redko zgodi, pogosteje pa se je pred vojno. Mislili so, saj ne vidi. Videl res nisem, čutil pa sem, ne samo v roki, ampak tudi v srcu, ko sem spoznal, da so hoteli od mene roba za star, nič več veljaven denar.

● Vaš najuspešnejši dogodek v slepem življenju?

— Poroka in prvo mesto na republiškem prvenstvu slepih pred nekaj leti.

● Torej igrate tudi šah? In kaj je še vaš konjiček?

— Da, vnet šahist sem. Če se le da, grem. Med slepih v sosednjih republikah je nekaj odličnih tekmovalcev. Rad poslušam koncerte, radijske in tudi gledališke igre, zanimam se za šport, nekoč sem igral nogomet. Skoro nobenih športnih poročil ne zamudim.

● Zdaj pa še: katere cigarete vam kot dolgoletnemu prodajalcu najrazličnejših vrst cigaret, najbolj ugajajo?

— Drava. Všeč mi je zlasti njen okus.

ZAGORSKA KRONIKA

Mladinska konferenca na IRS. — V nedeljo dopoldne je bila mladinska konferenca gojencev Industrijske rudarske šole v Zagorju, na kateri so obravnavali tekmovalno napoved med mladinskimi aktivni v Zagorju, govorili o VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije, o dejavnosti posameznih sekcij (dramske, nogometne, odbojarske, šahovske, lahkoatletске itd.) in poslušali poročilo gojenca Mašiča o sestankih šolskega odbora. — V razpravi

je sodeloval tudi direktor šole, ki je zbralim gojencem internata nanizal vrsto misli o delu mladinske organizacije, o delu na šoli, o problemih šole itd. Glede tekmovalnosti so gojenci sklenili, da se ga bodo udeležili in si prizadevali, da se kar najboljše uveljavijo. Poživilo bodo delo po kroških, pomagali pionirski organizaciji na osnovni šoli v Lokah-Kisovcu z inštruktorji in iz izdelavo orodja za delavnico.

Uspela mladinska maskarada v domu »Partizana«. — Tudi »Partizan« v Zagorju je v sodelovanju z občinskim komitejem LMS pripravil v nedeljo popoldne v svojem domu mladinsko maskarado. Med 80 mladimi in priklupnimi maskami je komisija izbrala za najlepšo Marjančo Kolenc, za njo pa Oti Lebeničnikovo in Zvoneta Drejčnika. Najlepše maske so dobile knjižne nagrade. — To priklupno mladinsko prireditev si je ogledalo okrog 500 ljudi.

Nov komite rudniške mladine. — Za mladino na rudniku Zagorje je bila pomemben dogodek vzpostavitev novega vodstva rudniške mladine. Delegati iz posameznih aktivov so se udeležili konference skoro polnoštevno. Čeprav diskusija o konferenci ni bila na visku, je konferenca vendar povsem

uspela. Pripravljenost mladine za delo povsod tam, kjer je potrebno, bo dala v prihodnje prav gotovo lepe rezultate. Ob koncu so delegati aktivov ponovno formulirali rudniški komite LMS in izvolili tudi članke revizijske komisije.

V delovno brigado poljejo. — Tudi zagorska mladina hoče sodelovati pri izpolnitvi naloge, ki jo je dal vsi mladini Jugoslavije tovarš Tito na VI. kongresu Ludske mladine Jugoslavije. Ze 1. marca pojde s I. zasavsko brigado 16 mladincev, poletji pa bodo poslali na avtomobilsko cesto Zagreb-Ljubljana Zagorjani svojo brigado, brigado narodnega heroja Toneta Okrogarja-Nestla.

(m)

Večerni razgovori posavskih študentov

Spoznanje vodstva kluba posavskih študentov, da je splošno kulturno, gospodarsko in politično obzorje našega študenta mnogokrat nezadovoljivo, je privedlo do živahnega vzgojnega dela med samim članstvom kluba.

Študenti so se odločili za večerne razgovore. Na njih obravnavajo kulturne, gospodarske in

politične probleme — predvsem pa tiste dogodke in družbenem dogajanje pri nas, ki vsakega študenta morajo zanimati. Novost pri teh razgovorih je ta, da naj bi jih vodili mladi intelektualci iz Posavja, ki že sami aktivno sodelujejo v družbenem življenju.

Prvi letošnji večer razgovorov je vodil tov. Adolf Bibič, in sicer s temo »O mladi generaciji«. V uvodnem delu predavanja je gov. Bibič podal kratek zgodovinski pregled generacijskih borb pri nas. V glavnem delu je pa analiziral teoretična razmišljanja o upornih generacijah in o povojnem rodu, o upravičenosti formiranja določene »kritične generacije«. — V predavanju in v razgovorih se je gov. Bibič potrudil, da prikaže objektivno podobo o uspehih in zablodah današnje generacije.

Razgovori potrjujejo našo misel, da je študentom potrebno več osebne vzgoje — več razmišljanja o sebi in družbi, v kateri živijo.

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

— Pak

Za razvoj tujškega prometa v Hrastniku

Planinsko društvo na Doli pri Hrastniku je preteklo leto doseglo v svojem delu pomembne uspehe, in to pri gradnji svoje planinske postojanke v Gorah kakor tudi glede povečanja številca svojega članstva in pri izvršitvi drugih nalog. Veliko število članov društva sestavljajo hrastniški steklarji in kemičarji, ki so tudi s svojimi podjetji nudili dokajšnjo pomoč h gradnji te planinske postojanke.

Dom v Gorah, ali kakor pravijo člani društva, bi se pravzaprav lahko imenoval tudi »Steklarski vrh«, in bo krasna izletniška točka za vse. Mnogo uspehov pa je društvo doseglo pod vodstvom izkušenega planinca tovarniške Janka v vzgoji mladih planincev in tudi pri markacijah planinskih poti. Obilo težav ima društvo z izgradnjo te planinske postojanke vendar pa prihodnost Dola in razvoj krajevnega turizma,

predvsem pa za izgradnjo zasavske magistrale, nujno narekuje, da se ta planinski dom s pospešenim tempom gradi do kraja. Če bo društvo v bodoče deležno takšne podpore in pomoči kot doslej tudi od posameznikov iz steklarne in kemične tovarne, ki so darovali lepe prispevke za izgradnjo planinske doma v Gorah, potem ni bojazni, da bi ta postojanka ne bila dograjena še v letošnjem letu.

Dom v Gorah, ali kakor pravijo člani društva, bi se pravzaprav lahko imenoval tudi »Steklarski vrh«, in bo krasna izletniška točka za vse. Mnogo uspehov pa je društvo doseglo pod vodstvom izkušenega planinca tovarniške Janka v vzgoji mladih planincev in tudi pri markacijah planinskih poti. Obilo težav ima društvo z izgradnjo te planinske postojanke vendar pa prihodnost Dola in razvoj krajevnega turizma,

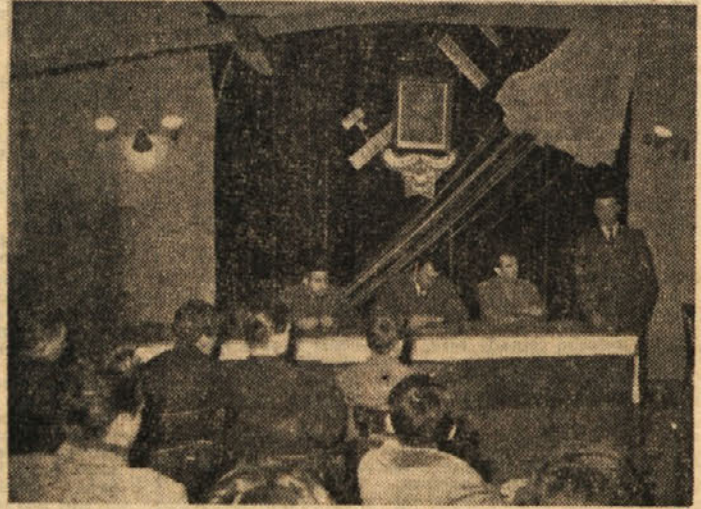
pisal naočnike. Po izjavi tega specialista je temu krivica razsvetljava v biroju.

Podružnica sindikata sodi za potrebno, da uprava tovarne ugotovi resničnost te izjave ter nato stori vse potrebno za odpravo pomanjkljivosti pri razsvetljavi v tem oddelku.

Vaporedno s tem je upravni odbor sindikalne podružnice sklenil opozoriti upravo podjetja, naj v obdelovalnici poskrbi za primerno ventilacijo, t. k.

Stalna skrb za zdravstveno zaščito delovnega človeka

Sindikalna podružnica Strojne tovarne v Trbovljah je pri obravnavi Zakona o delovnih razmerjih in proučevanju njegovih določil sklenila opozoriti upravo podjetja na stanje, ki sedaj vlada v konstrukcijskem oddelku tovarne. Predvsem gre namreč za to, da je zdravnik za ošene bolezni na pregledu članov konstrukcijskega biroja tovarne ugotovil, da imajo vsi uslužbenec vnese oči, nekaterim pa je specialist že pred-

Občni zbor Aerokluba v Trbovljah je predvsem pokazal nadaljnjo pot razvoja te zanimive in važne veje Ljudske tehnike

po slovenskih, še neuprizorjenih odskih delih intenzivneje tudi druga gledališča, prav tako DPD »Svobode«. To težnjo uprizorjanja domačih del je podprlo zlasti Novosadsko Sterijino pozorišče, ki vsako leto prireja tekmovalna med jugoslovanskimi gledališči. Letos

slimo, da je številčno borna (6-7 del), v resnici pa je ta številka po vsej verjetnosti dosti višja (25-30 del). Ponekod bo sicer treba pomagati delom do veljave z literarno predelavo, drugje spet z odskim podčrtvanjem.

To, da je Celjsko mestno

V teh zimskih tednih je bilo v Zasavju precej šiviljskih in drugih tečajev. — Tako-le so zaključili šiviljski tečaj na Partizanskem vrhu.

Lep uspeh delavske gimnazije v Zidanem mostu

V dneh 16., 17. in 18. januarja t. l. je opravilo v Zidanem mostu tako imenovano malo maturo, namreč izpit čez 4 razrede gimnazije.

Na pobudo nekaterih vodilnih činiteljev na železniški postaji v Zidanem mostu (tov. Božič, Adam in Lukaček) so ob podpori Direkcije jugoslovanskih železnic iz Ljubljane osnovali 1. marca 1956 v Zidanem mostu Delavsko gimnazijo za železničarje. Na pomoč so poklicali profesorje iz gimnazije v Radečah, od katere so ravnatelj Viktor Pergar, prof. Janez Pešec, Vilko Nemeš in Vera Krašovec storiili vse potrebno za začetek pouka. Vpisalo se je 32 »dijakov«, ki so stvar vzeli zelo resno. Starost: od 20. do 35. let. Nekaterim se je zdelo vprašanje v začetku lahko, toda kmalu so sprevideali, da ni šala v 4 mesečni predelavi snov razreda. Toda nihče ni popustil in rezultat: konec junija je že napravilo vseh 32 »tečajnikov« izpit čez 1. razred. Tako se je začel v začetku meseca septembra čez 2. razred in sredi januarja naslednjega leta so vsi tečajniki izdelali izpit čez 2. razred. V začetku februarja 1957 se je tečajniki pouk za 3. razred. Čeprav je bil učni program nekoliko obilnejši in težji, število tečajnikov ni padlo. Nasprotno, še povečalo se je in izpit za 3. razred je delalo že 50 tečajnikov. Prišli so namreč v šolo tudi taki, ki so imeli že za seboj 2 razreda gimnazije ali pa nje ekvivalentne šole. Izpiti so pokazali čez 5 mesecev sledeče uspehe: 12 odličnih, 17 prav dobrih in 17 dobrih, z zadostnim sta izdelala samo dva, 12 jih je pa imelo popravne izpite, ki so jih razen enega izdelali vsi. Tako so lanskega septembra začeli že s 4. razredom gimnazije. Število tečajnikov je spet naraslo in je redno hodilo k pouku 63 učencev. Pouk je trajal do 15. januarja t. l. K izpitu so se prijavili vsi, razen one tečajnice, ki je bila na

zdravljenju. Uspeh: 13 odličnjakov, 20 prav dobrih, 22 dobrih, 5 zadostnih in 2 nezadostna, od teh eden s pravico do popravnega izpita.

Tečajniki so bili vso dobo razdeljeni v dve skupini, ki sta delali vzporedno. To je bilo potrebno zaradi službe, da je bil vsakomur omogočen obisk tečaja. Tako so predavatelji predavali vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek po 6 ur, in to od prihoda popoldanskih vlakov do odhoda večernih vlakov. Med »dijaki« so bili sprevodniki, vlakovodje, kretničarji, progovni nadzorniki in drugi, med njimi tudi nekaj iz drugih poklicev. Prihajali so z najoddaljenjših krajev z

● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ●

Popularni ameriški igralec Ladd Alan privlači trenutno film »Deep Six«. To je spet avtoritativna drama. Njegova solgaika je Dianne Foster.

Film o slavem ruskem baletnem impresariju Sergeju Diaghilevu, ki je ponesel slavo ruskega baleta po vsem svetu, bodo posneli v Ameriki. V glavni vlogi bo nastopil znan ameriški igralec in režiser Orson Welles.

Porčajo, da bo Leslie Caron nastopila v nekem filmu, ki ga bo režiral Jean Renoir, eden izmed največjih francoskih režiserjev vseh časov. Filmska zgodba se bo godila na ulicah New Yorka.

Beograjski »Filmski svet« piše, da je nedavno francoski filmski režiser Christian Jacques ponudil podjetju »UFUS« scenarij za snemanje zgodovinskega filma »Katarina velika«. Glavni vlogi v tem filmu bo igrala njegova žena — Martina Carol.

Lucija Boze je odkrila nadarjeno mlado igralko Miro Berni, ki je za italijanski film neobičajen tip. Je izrazita prirodna pivolas-

ka. Mara nastopa v novi italijanski filmski komediji — »Zgodilo se je na policiji«.

Francoski filmski časopis »Cinéma« je zadnjič zapisal zanimivo novico, da se razgovarjata Laurence Olivier in Ava Gardner za nastop v filmu »Macbeth«, ki bi ga režiral Olivier.

Po dolgem presledku bo v filmu spet nastopil slavni francoski igralec Pierre Blancher, ki je bil eden najpopularnejših francoskih filmskih igralcev pred vojno.

Marilyn Monroe je vse bolj razočarana nad postopki proti možu Arthurju Millerju in njej v Ameriki. »Ako bodo tako nadaljevali, bova odšla z Arthurjem v Britanijo, kjer bom odprla dom za otroke brez roditeljev,« je povedala.

Charlie Chaplin bo razložil vsa izkustva, ki jih je dobil v 68 letih svojega življenja. Knjiga, ki jo piše, bo imela ime »O smehu«. Mnogi v Hollywoodu se že zdaj boje tega dela, ker pričakujejo, da bo v njem Chaplin strogo ožigal filmsko metropolo.

● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ●

Storimo vse za šolanje naše mladine

Zanimanje za Srednjo tehniško šolo v Vidmu-Krškem je vedno večje. O njej ne razpravljajo le na zborih volivcev in v šolskih odborih, temveč tudi v svetu za šolstvo — skratka: na vseh zborovanjih.

Vsi občani so navdušeni, da imajo v Vidmu-Krškem šolski zavod, kjer bo mnogo domačim otrokom pridobil srednješolsko izobrazbo in v njo prišlo do lepega poklica.

Kakor kaže, bo Srednja tehniška šola v Vidmu-Krškem dobila nove kadre. Z novim šolskim letom bo na šoli nastavljeno še več strokovnih in splošnih predavateljev. Verjetno šola ne bo imela posebnih težav s predavatelji, kajti čeprav je velika stanovanjska kriza, bodo novim šolskim močim takoj nudili stanovanja, ki jih v ta namen že grade.

Tehniška srednja šola gostuje sedaj v poslopju osemletne šole, čez nekaj let pa bo sama prevzela celotno stavbo, ki bo lahko sprejela celo do dvajset oddelkov.

Teže je s potrebnimi delavnicami. Strojni in električni oddelki.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

(Nekaj listov iz šahovske zgodovine)

Zmaga nad Anderssenom je zadnje Moirijevovo dejanje na področju šahovskih dogodanj, kajti po vrnitvi v Ameriko nima vodja pozne romantike nobenega javnega nastopa več. Umre leta 1884, v rojstnem mestu New Orleansu.

Njegove bleščeče partije udajo, da je pri odprtih igrah (1.2. e4, e5 itd.) hiter razvoj figur brez izgube tempov dalje najvažnejši. Kombinacije, katere gradi, so korektno in pisano zastopane; od malih otvoritvenih kmečkih žrtv preko zamotanih matnih napadov v sredini, do lepih, nepričakovanih udarcev v končnici.

Bell (BARNES): Kh1, Td8, Tf1, Sg8, Pa2, b2, c2, f3, g4, h2 (10). Crni (MORPHY): Kh7, Te2, Tf6, Lb6, Pa6, b7, c7, e7, h6 (10). 31. ... Tg5! (Izsiljena žrtev kvallitete, ki pa razreže nasprotnikovo matno mrežo). 32. f4g+, K: 33. Td7, Tc2, 34. Tf7, Ld4! (Elegantna parada belega naskoka na točko g7! Ne gre zdaj seveda 35. Td4? Zaradi 35. ... Kf7). 36. Tc7, Tb2, 37. Tb7, Ta2, 37. h4, 38. h5+?? (Odločilna napaka; v svoji knjigi »Chess from MORPHY TO BOTWINNIK« analizira L. KÖNIG kot boljše: 38. Tf7d7, 39. Td5+, Kh7, 40. g5 oziroma 38. Tf7d7, 39. Tb6, g5, 40. Td5 z grožnjo 41. g5). 38. ... Kg5. 39. Tg7+, Kh7 (Manj obeta 39. ... Lg7, 40. Tg7+, Kh4, 41. Kf1 toda ne 41. Tg6, Kg3! in mat v dveh potezih: 41. ... Kg3, 42. Kf1 itd.). 40. Tg7, a4! (Vzame sovražno trdnjavo tretjo vrsto, nakar zmaga ni problematična).

S tem odlomkom partije, igrane v Londonu poleti 1858, leta, zaključujemo obdobje šahovske romantike in prehajamo k moderni šoli.

Opombe: Ivo Hribovec

Rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz 6. številke

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata, ki smo ga objavili v predzadnji številki »Zasavskega tednika«, se glasi (vodoravno in navpično): STOL, TISA, OSAT, LATA. Zreba je prisodil knjižno nagrado Nevenki KURINCIC, učenki 3. razreda osnov. šole Stara vas ob Sotli pri Brezicah, nadalje Franciju KLANČISARJU, učenku 4. razreda osnovne šole Senožeti, pošta Zagorje ob Savi. Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim rešiteljem, ki jim zreba žal ni bil naklonjen, za njihovo pošto in pozdrave iskrena hvala.

Uredništvo.

Nova nagradna posetnica za pionirje

Danes poskusite rešiti naslednjo vizitko:

I. Z. BERCE

Ce boste črke imena tega tovariša pravilno prestavili, boš dobili ime mesta v našem Zasavju, kjer ima ta mož precej znanec.

Rešitev nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 2. marca opoldne. Za pravičen odgovor imamo pripravljene dve knjižni nagradi, ki ju bomo razdelili po odločitvi žreba.

Vsem mladim bralcem lepe pozdrave!

Uredništvo.

Rise
MARJAN
LIPOVSEK
BOJAN
Rise
FRANC
KOPITAR.

Zobna gniloba in fluor

Zobna gniloba (caries) se je v zadnjih desetih letih tako razširila, da postaja vreden socialno-medicinski problem. Caries se je razširil popolnoma neopazno. Cloveštvo ga je poznalo že, ko se je razširilo do take stopnje, kot ga poznamo danes in ko smo dokaj brez moči v borbi proti tej bolezni. Zobna gniloba ni samo lokalno ogrožanje, marveč simptom motnje ravnotežja v organizmu. Ni je danes civilizirane države, ki se ne bi živahno ukvarjala s problematiko cariesa. Ta predstavlja za vsako državo vreden problem, pa naj je socialno zavarovanje v njenih rokah ali pa v rokah privatnih družb. V obeh primerih grede letni izdatki za asanacijo zobovja v težke milijone. S tem se pa seveda v bistvu zmanjšuje osnovno premoženje vsakega posameznika državljan. Vsekakor pa opazimo neko paralelo med širjenjem cariesa in rastjo civilizacije posameznih držav. Čim višja je življenjska raven nekega naroda, tem višji je tudi odstotek zobne gnilobe. Na-

čin prehrane, način življenja in seveda tudi stanovanjske pogoje so v stoletjih igrali izredno vlogo pri porastu zobne gnilobe. Pri primitivnih narodih, ki so tudi primitivno, a morda zaradi tega bolj naravno živeli, je bil caries minoralen — medtem ko se je s porastom civilizacije in kulture ter nujnim dvigom življenjske ravni posameznih narodov dvignila tudi intenzivnost zobne gnilobe. V prejšnjih stoletjih so imeli v kamnitih mlinih ter v kruhu, delan iz take moke, vseboval vse mineralne soli, beljakovine ter vse vitamine. V 18. stoletju pa se je pričela industrializacija prehrane in s tem tudi razvoj velikih mlinarskih podjetij. S tem je prenehala doba individualnega mleka žita in se pričela doba industrijske pridobitve žitja, ki so to mlini delali na parni sili. Tako je prišlo do razvoja velikih mlinarskih podjetij. S tem je prenehala doba individualnega mleka žita in se pričela doba industrijske pridobitve žitja, ki so to mlini delali na parni sili. Tako je prišlo do razvoja velikih mlinarskih podjetij.

rodov sorazmerno nizek. Vendar nas to ne sme zapeljati, da ne bi poskušali z vsemi sredstvi, ki so nam pri roki, ta odstotek zmanjšati. Zavedati se namreč moramo, da odstotek cariesa ne nenehno raste in da ga moramo zadržati, nadalje da imajo drugi narodi sicer res še več cariesa pri mladini, da pa je tudi število zobnih zdravnikov večje kot pri nas. Saj pri nas na terenu v doletenih krajih sploh nimamo šolskih zobnih ambulanc.

Tudi v našem okraju bo v kratkem stekla akcija fluorizacije loobveznih otrok. Kako bo akcija tehnično izvedena, še ni dokončno znano. Odbor za fluorizacijo je v posvetovanju z nekaterimi upravitelji šol sklenil, da bi tehnčno stran te akcije pod strokovnim nadzorom zobozdravstvenih delavcev izvedli učitelji,

in to na ta način, da bi v šolah dajali vsakemu posameznemu otroku dnevno tri tablete kalcijevega florida in to skozi dobro enega šolskega leta. Tablete kalcijevega florida imajo to prednost, da so neotoksicne, da jih lahko brez nevarnosti dovajamo organizmu v večjih količinah in da jih organizem izredno lahko resorbira. Te tablete stanejo 300 din in bi jih starši lahko plačevali mesečno po 30 din.

Kakor je razvidno, je zobna gniloba res zelo razširjena in je dolžnost vseh, ki se borimo za zdravje in napredek naše mladine, da sodelujemo v tej akciji in skušamo vse, da odstotek zobne gnilobe zmanjšamo. Odbor je mnenja, da prispevek 30 din mesečno ne bo prevelik izdelek, če pomislimo, da gre za zdravje naše mladine.

RADIO v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00. Oddajo »Naši poslušalci« čestitajo in pozdravljajo ob delavni dan ob 14.35, ob nedeljah pa ob 14.00 do 16.00. »Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo« vsak delavnik ob 12.30. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 8.40. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) za vsak delavnik od 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 23. februarja.
7.35 Vedri zvoki; 8.00 Sportna reportaža; 8.15 Odrisi iz bajal; 8.45 Mladinska radijska igra; 9.15 Fran Levstik-Tone Sojar; Martin Krpan; 9.35 Kar radi poslušate; 10.00 Se pomnite, tovariši...; 10.30 Franciska Pavlič; Streli ob potoku; 10.30 Tokazi, kaj znaš (Preneš oddaje); 12.00 S prijetno glasbo vam želimo dober večer; 13.30 Za našo vas; 16.15 Naša volja na industrija (reportaža); 16.30 Slovenska pesem od romantične do danes; 20.00 Nedeljska srečanja.

PONEDELJEK, 24. februarja
8.05 Orkestralna matineja; 9.20 V vseh naših krstih; 9.30 Naša zemlja; 9.45 Plesne melodije iz zabavnih oper; 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Imel sem jih radi...; 12.40 Poje mešani zbor »Tine Rožanec p. v. Franceta Pergerja; 13.15 Na vrtiljaku zabavnih melodij; 14.40 Listi iz domače književnosti — Obisk pri Venu Pilonu; 17.15 Povepka tega tedna; 18.03 Mladinska oddaja; 18.45 Radijska univerza — Prof. Jože Goričar: Industrijska revolucija našega časa — III.

TOREK, 25. februarja
8.05 Domači napisi in poskočnice; 9.30 Slavni pevci in virtuozni vami pojo in igrajo; 10.10 Melodije iz naše preteklosti; 11.30 Zanimljive zgodbe; 11.45 Zabavne povelje v korajnem ritmu; 12.00 »Veseli pastirček; 13.40 Pester spored opernih melodij; 14.30 Za otroke — Elia Perosi; 15.15 Odrisi iz bajal; 16.15 Plesne melodije; 17.30 Veseli intermezzo; 18.00 Sportni tednik; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 William Shakespeare: Sen kresne noči (prva izvedba).

SREDA, 26. februarja
8.05 Pisana paleta; 9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori (ponovitve); 9.15 30 minut za ljubitelje domačih viš; 11.00 Melodije; 12.40 Plesni in plesni jugoslovanskih narodov; 16.00 Koncert po željah; 17.15 Sestane

ob petih; 18.00 Kulturni pregled; 18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

CETRTEK, 27. februarja
8.05 Priljubljene slovenske zborovske skladbe; 9.00 Na vseh romaničnih muzikah; 10.10 Zabavni ples meje; 11.30 Cicibanom — dober dan! (Milica Bartenjevi; Trije prašički); 12.40 Partizanski pesmi; 13.15 Zbirajmo in zapojmo; 14.20 Zanimljivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Humoreska tega tedna — Jaroslav Hašek; Nogomet na Bavarskem; 18.00 Radijska univerza: Industrijska televizija; 18.45 Cetrtkovna reportaža; 19.50 Tedenski, notranje-politični pregled; 20.05 Cetrtkovni večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 28. februarja
9.20 Ob Sredo; 9.30 Odrisi iz bajal; 11.00 Pesmi in plesni narodov; 11.30 Za dom in svet; 12.40 Gorenjski vokalni kvintet poje slovenske narodne pesmi; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; Z avtobusom na pot; 17.15 Zbirajmo poljotko ruten; 18.40 Družinski govori; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 1. marca
8.05 Lepe melodije — znani napisi; 8.35 Slovenski kvintet vrn prepeva; 9.30 Vrtiljak zabavnih melodij; 11.00 Pionirski tednik; 11.35 Domači napisi izpod zelen. Pohorja; 12.40 Stare melodije v novem ritmu; 13.15 Malo od večera in malo od danes; 14.30 Zanimljivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 S knjižnega trga; 17.30 Povepke in melodije na tekočem traku; 18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori; 20.00 Veseli večer; 21.00 S temi melodijami bi vam radi ustregli.

Modelarski tečaj na Izlakah

V ponedeljek, 10. t. m., se je pričel v Počitniškem domu rudarjev na Izlakah enotedenski tečaj za letalsko modelarstvo. V tečaj so prišli večinoma mladi ljudje, med katerimi vladajo vrnovo tovarstvo, ki daje upanje na lepe uspehe. Po tečaju se bodo začeli po smernicah, pridobljenih v tečaju, modelarski krožki po šolah in mladinskih kolektivih.

V ponedeljek, 10. t. m., se je pričel v Počitniškem domu rudarjev na Izlakah enotedenski tečaj za letalsko modelarstvo.

V tečaj so prišli večinoma mladi ljudje, med katerimi vladajo vrnovo tovarstvo, ki daje upanje na lepe uspehe. Po tečaju se bodo začeli po smernicah, pridobljenih v tečaju, modelarski krožki po šolah in mladinskih kolektivih.

IN SE NEKAJ NASVETOV

● Najbolje sredstvo za čiščenje rjastih madežev na perilu in belih tkaninah je mešanica enakih delov vinske kisline, limonovega soka in vode. Najprej raztopimo v vodi vinsko kislino, potem dodamo limono sok in vse dobro pretresemo. S to raztopino poškropimo madeže, ga potem zlijamo s mlačnim likalnikom, nato pa operemo v milnici in izperemo v vodi.

● Madeže črnila uspešno odstranimo z belega perila z limonino raztopino. Deset gramov limonine kisline v 100 gramih mlačne vode dobro premešajte, raztopino segrejte do vretja, potem namočite madeže in jih kasneje splahnite s toplo vodo.

Kinematografi

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 21.—24. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 25. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 26. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje II: 21.—24. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 25. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 26. februarja ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«.

Kino »Svoboda« — Zasavje: v Trbovljah: 22.—24. febr. ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 25. febr. do 3. marca ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«; 26. febr. do 3. marca ameriški barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«.

Kino »Svoboda« — Videm-Krško: 22. in 23. febr. ruski barvni film »Čvrček«; 26. in 27. febr. franc. film »Gospod Ripepi«; 1. in 2. marca amer. barvni film »Nevščene«; naslednji teden poljski film »Skritostni zapuščene«.

Kino Brežice: 2. febr. ameriški barvni film »Nevščene«; 25. febr. ameriški barvni film »Nevščene«; 26. febr. ameriški barvni film »Nevščene«; 1. in 2. marca ameriški barvni film »Nevščene«; 26. febr. ameriški barvni film »Nevščene«; 1. in 2. marca ameriški barvni film »Nevščene«.

Kino Sevnica: 22. in 23. febr. angleški film »Razvodilno srce«; 1. in 2. marca madžarski film »Lilomfi«.

Kino Sevnica: 22. in 23. febr. angleški film »Razvodilno srce«; 1. in 2. marca madžarski film »Lilomfi«.

Kino Sevnica: 22. in 23. febr. angleški film »Razvodilno srce«; 1. in 2. marca madžarski film »Lilomfi«.

Letos več mladik

TVD »PARTIZAN« V SEVNICI JE POLAGAL OBRACUN SVOJEGA DELA

Pred dnevi je polagal obračun svojega dela tudi TVD »Partizan« v Sevnici. Občnega zbora društva se je udeležila pisana množica članov in članic vseh starosti.

Po rešitvi uvodnih formalnosti je predsednik društva v svojem nagovoru opozoril na nove pogoje v telesi vlogi ter omenil tudi uspehe, ki jih je društvo doseglo v zadnjem obdobju, se dotaknil težav, s katerimi se mora boriti društvo, končno pa nakazal smerice za nadaljnje delo.

Prav razveseljevalo je bilo poročilo društvenega načelnika, ki je v nem omembi, da so se v teletelovadskih zadetih povečale za 30%. Vsi tovalenci oddelki redno vadijo in so lanske leto ob nastopih in tekmah dosegli kaj lepe uspehe. Opozoril pa je na finančne težave, ker je edini vir večjih prihodkov društva je kino. medtem ko so dotacije občine in okrajne zveze majhne.

Ob poročilu matičarja so vsi navzoči posvetili minuto molka umrlim članom. Iz njegovega poročila povzemamo, da ima društvo 205 rednih članov, vseh članov z mladino in pionirji je pa 379. Članstvo stalno narašča. — Poročilo gospodarja je v glavnem obravnavalo investicijske in obnovitvene naloge, ki so prvenstvene za nadaljnji razvoj društva. Gospodar je nadalje poudaril prizadevanje TVD »Partizana« za izgradnjo letnega kopališča v kraju, katero vprašanje je končno krenilo na pravo pot.

Po dani razrešili upravnemu odboru na predlog nadzornega odbora je sledila živahna, a stvarna razprava. V njej so člani spet obravnavali teletelovadsko vprašanje društva v zvezi z obnovo in razširitvijo teletelovadnega doma, letnim kopališčem, obnovo kinoprojektorja, ureditvijo in opremo športnih igrišč, nakupom potrebnih rekvizitov itd. Članstvo obsega vse obsege, ki jih so udeležili javljene predstavitelji oblasti in drugi funkcionarji ter zastopniki okrajne teletelovadne zveze. Ki bi s svojo prisotnostjo najlaže spoznali probleme društva. Pri vsakem vprašanju je bil zbor v glavnem izvoliti stari odbor v nekolično zmanjšani obliki, ker so nekateri člani izbrani v zbor vodnikov, spet drugi pa v razne gospodarske odbore, da se tako postavi delo društva na široko osnovo.

Po zaključku je sledil ob igrajnjo godbe prijeten družaben večer. — Če ocenjujemo prizadevanje TVD »Partizana« v Sevnici, lahko rečemo, da se njegovo delo iz leta v leto pogloblja in širi.

ZAHAVALA

Ob težki izgubi našega nadve ljubljenega moža, očeta brata, tasta in strica

JOZETA KUMLANCA

se najlepše zahvaljujemo tovarišu zdravniku dr. J. Dolancu za njegov trud, posebno zahvala rudarski godbi iz Trbovlja — godbi »Svoboda II« iz Hrastnika, zastopstvu rudarske godbe Zagorje, pevskemu zboru »Svoboda II« iz Hrastnika, zastopstvu rudarske godbe Zagorje, pevskemu zboru »Svoboda II« iz Hrastnika, vsem funkcionarjem, vsem funkcionarjem za ganljive poslovljne besede in sosedem za njihovo pozornost. Najlepša hvala vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti, še enkrat hvala.

Hrastnik, 12. II. 1958.
Zahvalnica žena Berta z otroki in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Dolžni smo izreči zahvalo vsem, ki so nam priskočili na pomoč, in sosedem v najtežjih urah ob izgubi naše prerano umrle žene, mame, sestre in tete.

PAVLE OVNIČ, roj. Irt.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in jo spremljali na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi dr. Starkinovi in dr. Komorovski ter stremužnemu osebju.

Za prijetno druženje, sodelovanje in ostalo sorodstvo. Trbovlje, 18. II. 1958.

PREKLIC

Preključem obdolžitve proti Ani Tome, Trbovlje — Nasipi — Fani Razborček, Ojstro.

PREKLIC
Preključem besede, izrečene tovarišu Rudolfu Podbregarju, šod godom 7. — Eva Strovs, Ojstro 19. Trbovlje.

PREKLIC

Preključem obdolžitve proti Ani Tome, Trbovlje — Nasipi — Fani Razborček, Ojstro.

PREKLIC

Preključem besede, izrečene tovarišu Rudolfu Podbregarju, šod godom 7. — Eva Strovs, Ojstro 19. Trbovlje.

PREKLIC

Preključem obdolžitve proti Ani Tome, Trbovlje — Nasipi — Fani Razborček, Ojstro.

PREKLIC

Preključem besede, izrečene tovarišu Rudolfu Podbregarju, šod godom 7. — Eva Strovs, Ojstro 19. Trbovlje.

PREKLIC

Preključem obdolžitve proti Ani Tome, Trbovlje — Nasipi — Fani Razborček, Ojstro.

PREKLIC

Preključem besede, izrečene tovarišu Rudolfu Podbregarju, šod godom 7. — Eva Strovs, Ojstro 19. Trbovlje.

PREKLIC

Preključem obdolžitve proti Ani Tome, Trbovlje — Nasipi — Fani Razborček, Ojstro.

Gospodinjski kotiček

Gotovo vas zanima, drage bralke, kaj je novega po svetu. Kdaj pa kdaj bomo zato pogledali malo izven naših meja in za vas izbrali kak zanimiv sestavek. Danes približujemo

PISMO NEZNANKE

Francozi so pri ocenjevanju svojega političnega položaja zelo natančni in niso redko primeri, da v obrambo svoje narodne zgodovine in v svojih revolucionarnih preteklostih poudarjamo: »Francoski smo eno. To je narod, ki je v svoji revolucionarni preteklosti pokazal Evropi svoje moči, in je narod, ki se sedaj bojuje za svoj obstoj in za pravice drugih. Toda oblast in gospodarji so drugo, so samo ljudje, ki govorijo francosko, niso pa Francozi iz ljudstva.«

To je pred dnevi napisala tudi neznana Francozinja, ki je bila v nemškem koncentracijskem taborišču Ravensbrück. Svoji tovarišici iz taborišča je pisala:

»Upam, da se bo naša vlada do poleti spametovala in da boš takrat laže prišla k nam. Odkritostna bom in najmanj kar ti lahko povem to, da to, da to, kar počenja ta vlada ne ustreza tistemu, kar želijo Francozi.

Po koncu druge svetovne vojne so se pri nas namestili kot gospodarji Američani in ti se bojijo delavcev, predvsem, da bi delavci prevzeli oblast. Zaradi sovraštva do ljudstva so začeli oboroževati Nemčijo. Zaradi tega sovražstva so ubijali tudi ljudi v Indokini in jih

Gospodinjski kotiček

sedaj ubijajo v Alžiru. Sovražstvo je njihova gonilna sila in povsod povzročajo pošteno ljudi.

Povedati ti moram, da bežijo iz Alžira k nam v Francijo veliki posestniki ter kupujejo zemljo in posestva, ki so naprodaj. Za ceno sploh ne vprašajo. In za te posestnike se bojuje v Alžiru naša mladina. Vojna je draga

FLORENTINA

XXXVII. nad.

Takoj je pospravil denar v kovček in se odpravil v Rue Royal. Prosper in Florentina sta iznenadeno skočila pokonci, ko je Ralf stresel vsebino kovčka na tla.

— Sto hudičev, kje ste to dobili? — vpraša Prosper. Njegove oči so pohlepno sijale in niti trenutek ni odvrnil pogleda od denarja.

— Darilo iz nebes — se zahajlja Ralf. — Zares: iz nebes!

— Brez šale — vpade Florentina. — Povejte, od kod denar?

Ralf pojasni. Nekoliko trenutkov niso mogli verjeti in njihovi pogledi so resnobno počivali na denarju. Prvi je prišel k sebi Prosper. — In kaj mislite zdaj z denarjem?

— Kaj ne morete razumeti? Ta denar bomo dali belgijski organizaciji. Organizaciji Pokreta odpora.

— Hudiča — zamrmra Prosper. — Toliko denarja! Tu je nekaj milijonov!

— Zal, to jim moramo dati...

— Mi ga lahko bolj pametno potrošimo, dragi moj, — zajecelja Prosper.

— Ne bi nam koristilo, dragi moj — odgovori Ralf. — Ta denar bo romal v blagajno belgijskega Pokreta odpora.

Naslednji dan se je denar resnično preselil v štab belgijskega Pokreta odpora. V veliko veselje funkcionarjev te organizacije. Zdal se lahko nakupili precej materiala, zdaj se je lahko začelo tiskanje raznih letakov, brošur; zdaj so lahko podkupili ljudi, nakupili orožje, strelivo, sanitetni material... In za to se morajo zahvaliti velikemu prijatelju, angleškemu majorju Jocksenu in njegovi prijateljici Florentini...

V začetku aprila leta 1943 je organizacija Pokreta odpora dobila »iz Londona« sledečo brzojavko:

»Vojno ministrstvo — organizaciji »Corps France Belge«. Prosimo vas, da začasno izročite na razpolago skupini Jocksena troje vaših skladišč orožja in materiala, zaradi tega seveda, da bodo lahko opravili neko veliko sabotažo. Največja previdnost ob priliki zahtev naknadnih obvestil. Bodite previdni.

Vojno ministrstvo M. I. S-Oe — Dadly — polkovnik.

Major Ther je nekajkrat prebral brzojavko in se naposled napolnil k polkovniku Zorenju.

— To mi niti malo ni všeč — de major Ther in izroči brzojavko polkovniku Zorenju. — Sicer je res, da je Jocksena naš veliki prijatelj in da je precej storil za našo stvar, vendar, gospod polkovnik, troje skladišč... hm, to je resnično preveč...

Polkovnik Zoren ga ustavi:

— Niti besede o tem, major! Mi imamo precej razlogov, da smo hvaležni Jocksenu. Zakaj mu ne bi pomagali, če to želi vojno ministrstvo?

Zvečer tistega dne je Prosper dosegel pomemben uspeh: imel je v rokah geslo za neko veliko skladišče orožja Pokreta odpora. Naslednji dan je ogromen kamion zapustil Bruselj in se napotil proti jugovzhodu.

Za volanom je sedel močan človek, ostrega pogleda, širokih pleč, medvedjih rok. To je bil Leon, pripadnik Pokreta odpora, bорец proti nacizmu, nepomirljiv nasprotnik okupatorja.

Ob njem sta sedela Ralf in Prosper, a med njima Florentina. Za njo na svetu ne bi ostala doma.

RALF V ŠKRIPCIH

Brez besed so se vozili skozi noč. Slišali so le ropot motorja in — nič drugega. Potem je kamion zavil proti reki. Vozili so ob sadnem drevju. Tu so bila skrivališča in oporišča borcev Pokreta odpora, ljudi, ki so se zavedali, da je ta boj z Nemci boj na življenje in smrt...

Nadaljevanje sledi

PAPEŠKA PODPORA USTANOVA IN AMERIŠKI SIR

Nemški časnik je razkril zlorabo ameriške pomoči

POMOČ, KI JO AMERIŠKO LJUDSTVO DAJE TEJ USTANOV, IN KI JE NAMENJENA ZA ITALIJANSKE SIROMAKE, SE JE ZNASLA NA ZAHODNEMEM TRGU — Vendar pod drugim imenom

»Pontificia Opera Assistenza« ali na kratko POA je mogoča ustanova. Svoj osrednji sedež ima v starem rimskem samostanu na Trgu Cairola. Njen namen je deliti siromakom in potrebnim pomoč, in ob vsaki večji nesreči, kot na primer ob poplavih v Polesine, ob lankoleh velikih zemeljskih in podobnih katastrofah, jo opazimo, ker je povsod zraven. To bi bilo sicer zelo pohvalno in nekaj časa, da opravlja vlogo, kakršno ji narekuje njeno ime. Kljub temu pa naletimo na njen račun na kritiko, in to utemeljeno kritiko. Pred kratkim je izšla celo knjiga italijanskega publicista Carla Falconija pod naslovom »L'assistenza italiana sotto bandiera pontificia«. Brali smo tudi kritike, češ da italijanska vlada sama podpira to ustanovo, ali bolje: da se sredstva iz italijanskega proračuna dajejo potrebnim tudi po tej ustanovi, za katero je znano, da je cerkvena ustanova, to se pravi, da more s svojo dejavnostjo tudi enostransko politično vplivati.

Kot znamo, vzdržuje POA kuhinje, deli obleke, oskrbuje otroške počitniške kolonije in daje tudi denarne podpore. Od kod tolikšna sredstva? Mnogo se nabere s prispevki, mnogo pa se nateče v blagajne in skladišča te ustanove iz ZDA v obliki daril. Zadnje čase pa so v zvezi s tem odkrili nekaj zelo čudnega. Italijanski tisk je o tej zadevi razmeroma malo pisal, več pa so o tem poročali nemški in holandski časniki.

Iz Amerike prihajajo v organizacijo POA v obliki podpore tudi večje količine sira v kovinskih skafolah, na katerih piše »Pomoč ameriškega ljudstva«. Prodajanje je prepovedano. Kljub temu pa veliko množino tega sira vendarle vržejo na trg in izkupiček gre v blagajno POA. Ker gre za velike količine sira, se v blagajno POA nateče ogromno denarja. Na skafolah, kakor rečeno, sicer piše, da je prodajanje tega sira prepovedano, toda originalne ameriške skafole prebarvajo, to se pravi, da pripomoč, da je prodajanje sira prepovedano, preplešajo.

Prvi so to nič kaj moralno početje odkrili Holanci. Po doslej zbranih podatkih so razni posredovalci izvozili iz Italije v Zahodno Nemčijo v zadnjih treh letih tega sira za najmanj 12 milijonov mark oziroma za 1 milijardo 800 milijonov lir. Zahodnonemški list »Gerichts-Zeitung« iz Würtenberga, ki je gornje podatke objavil, opisuje to odkritje takole:

Sezonski delavec

Pred nedavnim se je Francoz Henry Dubois iz Toulousea znašel že petnajstič pred sodiščem. Ta mož je že več let poznan kot sezonski lopov, ker za časa sezone smučanja in drsanja odhaja v najbolj znane centre zimskega športa, se nastani v najodličnejših hotelih in spretno okrađe bogate goste. Poleti se ta človek ne ukvarja s tatvinami, pač pa živi v obmorjskih letoviščih, kjer zapravlja, kar je pozimi zaslužil.

Ko je sodnik zadnjikrat zahteval od njega njegove osebne podatke, ga je tudi vprašal, kaj je po poklicu. Dubois je odgovoril:

»Sezonski delavec!«

Papeška ustanova, ki je imela nalogo ta sir razdeliti, je hotela zaslužiti in ga je zato izročila neki demokratski organizaciji, ki ga je prodala nekemu tovarnarju v Milano. Ta je ameriške originalne zabojce prepleškal in napisal nanje: »Najfiniši topljeni italijanski sir«. Tako zamaskirani ameriški sir je nato prihajal iz Milana v Zahodno Nemčijo.

S tem ne bi bilo večjih težav, kajti med Italijo in Zahodno Nemčijo obstaja trgovski sporazum, po katerem imajo nekateri originalni italijanski izdelki določene carinske olajšave in je

kontrola nad njimi minimalna. In tako se je ta trgovina razvijala skozi leta in posel je lepo tekel.

Holandska pa je dežela sira in zahodnonemško tržišče je zanjo zelo važno. Zato so Holanci nad tem plazom italijanskega sira v Nemčiji postali zelo zaskrbljeni, ker jim je začel odzemanjati tržišče. Zato so se začeli zanimati za ta sir, ga analizirali in ugotovili, da ne more biti italijanski. Nato so dognali, da je ovoj falsificiran, da so ameriški zabojci prepleškanj in so zato postavili Nemcem vprašanje v zvezi s to italijansko nelegalno konkurenco.

Tedaj se je za stvar začela zanimati tudi zahodnonemška carina, in ko je nekega dne prišla na mejo nova pošiljka, so cariniki zaplenili šest vagonov tega »italijanskega sira«, odprekali italijanske napise in spodaj prebrali: »Made in USA«. Dokaz je bil tu in preiskava se je začela. Po raznih mestih Zahodne Nemčije so odkrili druge zaloge sira, ki so ga na enak način uvozili v Nemčijo že prej.

Vendar se zdi, da ta marljiva zahodnonemška carina nekemu v Bonnu ni bila všeč. List »Gerichts-Zeitung«, ki prihaja s tem na dan, se sprašuje, ali ni morda v Bonnu interveniral Rim in če se ne skuša vsa zadeva po »liniji krščanske solidarnosti« nekoliko zakriti. Cariniki pa ne dajo miru, pač pa uporno nadaljujejo s preiskavami in hočejo stvar izročiti sodišču. Nemška carina pravi, da je bilo zahodnonemsko gospodarstvo s tem oškodovano, ker da olajšave, ki so bile dane italijanskemu siru, ne veljajo za ameriški sir.

Za 8 let se je zmotil...

Neki japonski trgovec z alkoholnimi pijačami je uspel, da napravi odlični falsifikat starega whiskyja. Njegova pijača se ni dosti razločila od pristnega whiskyja ne po barvi, ne po okusu in ne po duhu. To pijačo je prodajal v posrečeno etiketiranih steklenicah, na katerih je bilo tiskano: »Pravi ameriški whisky iz leta 1484«.

Lahkoverni kupci so kajpak pridno segali po tej starinski pijači in prebrisan trgovec je izvrstno zaslužil. Kdo ve, kako dolgo bi še trajal ta izvrstni posel, če se ne bi bil neki član trgovinske inšpekcije, ki je dobro poznal zgodovino, opozoril na to, da so Ameriko odkrili šele 1492. leta.

Tako se je moral ta japonski trgovec zaradi pomote samo za 8 let, za kolikor je pretraval v svoji reklami, in zaradi ponarjanja pijače in varanja kupcev zagovarjati pred sodiščem.

Politični mozaik

ZNATI JE TREBA

Pred dvema mesecema je minister za zdravje iz Venezuele shranil v New Orleansu v ZDA 1 milijon dolarjev na ime tedanjega venezuelskega predsednika Markosa Pereza Jimaneza. Pred nedavnim pa je moral Jimanez pobeči iz države pred vstajo, ki je tamka izbruhnila. Na oblast so prišli novi ljudje, toda stari diktator ni odšel — kar tako. Sedaj se snuje v državi preiskovalna komisija, ki bo pregledala vse finančne posle bivšega diktatorja. Predsednik nove vojaške hunte Larazabal je izjavil: »Očitno je Jimanez pobegnil z več milijoni dolarjev.«

Vsekakor je mož slutiti, kaj se v državi pripravlja in se je pravočasno zavaroval...

MRAČNE PERSPEKTIVE...

Če bi izbruhnila nova svetovna vojna, je težko reči vnaprej, koliko ljudi bi moralo poginiti zaradi nuklearnega orožja. Neki poznani Američan, Ellis Jenson, šef službe za vojaško-znanstvena raziskovanja, je izjavil, da ZSSR lahko napade ZDA, kar bi Ameriko stalo 20–30 milijonov mrtvih. Čeravno je mož to rekel zaradi tega, da bi vplival na senatorje, da povečajo proračun za vojaško-znanstvena raziskovanja na 15 milijonov dolarjev, je številka vendar strašna.

In kakšne podatke bi mogli dati Rusi...

HRUŠČEVA PRIMERJAVA

Na sprejemu v indijski ambasadi v Moskvi je bil tudi Hruščev, kjer je govoril z zahodnimi ambasadorji. Beseda je nanesla tudi na potrebo konferenc med Vzhodom in Zahodom in kaj bi lahko na njej dosegli. Hruščev meni, da je treba na tej konferenci najprej razpravljati in rešiti tista vprašanja, ki jih je mogoče urediti.

»Naša konferenca naj bi potekla tako kot rusko kosilo,« — je dejal Hruščev, — »začnemo najprej s predjedjo, nadaljujemo z juho, ribami in mesom, končamo pa s kolači.«

Neki zahodni ambasador je izrazil bojazan pred morebitnim sovjetskim napadom.

Hruščev je odgovoril: »Mi imamo vse, kar želimo. Hočemo samo še mir.« Tu pa je pristopil Mikoja, ki je pripomnil: »Verjamem Vam, da ste prepričali ambasadorja, toda njegova vlada ga ni pooblastila, da Vam pritrdi.«

Lepo bi bilo, če bi naleteli na tak ton govorjenja med državniki Vzhoda in Zahoda tudi tedaj, kadar govorijo med seboj uradno.

Združena arabska država ni več pojem, marveč stvarnost. Na sliki: najvidnejši državniki Združene arabske države potem, ko so proglasili Združeno arabsko državo.

AGATHA CHRISTIE

16

Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

Mr. Vyseu, ki je govoril umerjeno in korektno, se je kmalu posrečilo odstraniti njegove pomisleke, nakar mu je objasnili posamezne nerazumljive točke.

»Zelo sem vam hvaležen,« mu je zagotavljal Poirot, ko je pogodbo zopet spravil. Kot tuju mi je precej težko zapopasti te juridične izraze in razumeti njih pomen.«

Zaradi te pripombe pa ga je mr. Charles Vyse povprašal, kdo ga je napotil k njemu.

»Miss Buckley,« je brez premisleka odgovoril Poirot.

»Vaša sestrčina, kajne? Očarljiva mlada dama! Slučajno sem ji omenil svojo težavo, pa mi je dejala, da mi lahko pomaga. Iskal sem vas že v soboto proti večeru, pa vas ni bilo.«

»Da, ob sobotah zvečer odidem poprej iz biroja.«

»Gospodična pa se mora v veliki hiši počutiti zelo osamljeno. Slišal sem, da živi tam sama.«

»Zal.«

»Mi dovolite vprašanje, mr. Vyse. Ali je kaj upanja, da bi posest prodal?«

»Upam vam odgovoriti, da niti najmanjšega.«

»Tega vas nisem vprašal iz gole radovednosti. Sam namreč iščem tako posest, ker mi podnebje v St. Loou tako prija. Hiša kajpak ni v dobrem stanju. Verjetno primanjkuje potrebnega denarja za vzdrževanje in popravila. Ali ne bi gospodična, glede na vse to, le pretehtala takšno ponudbo?«

»Ne, nikoli!« je zagotavljal Charles Vyse. Moja sestrčina visi z vsakim bitjem svojega telesa na tej krpi. Za vse zaklade sveta bi je ne prodala; deloma razumljivo, saj je družinska posest.«

»Ceprav...«

»Stvar si kar iz glave izbijte! Dobro poznam svojo sestrčno — njena bolezen do starega zidovja meji že na fanatizem.«

Nekaj minut kasneje sva bila zopet na sončni cesti.

»No, prijatelj, kakšen vtis napravi mr. Charles Vyse na vas?« je hotel vedeti Poirot.

»Zelo slab,« sem odgovoril po krajšem obotavljanju. Je ena redkih, tako negativnih oseb.

»Da. Človek, katerega bi se — če bi ga kdaj pozneje zopet srečali — ne spominjali več. Najhujša povprečnost!«

»Njegova zunanost gotovo ni prikupna. Ali ste opazili med najinim razgovorom neko protislovje?«

»Seveda. Glede na njeno posestvo.«

»Izvrstno. Bi vi Nickino stališče označili kot ljubezen, ki meji že na fantastičnost?«

»Brez dvoma je bil to pretiran izraz.«

»Res je... toda mr. Vyse je take narave, da zlepa ne uporablja takih pretiranih izrazov. Njegovo običajno zadržanje je: raje zmanjšati, kot pretiravati. In vendar zatrjuje, da njeno navdušenje meji že na fantastično ljubezen do doma njenih prednikov.«

»Pred dvema urama vsekakor nisem nič opazil tega fanatizma, čeprav je Nick odkrito povedala, da — kar je povsem naravno — visi na tisti krpi zemlje.«

»Iz tega sledi, da eden od obeh laže,« je razložil Poirot.

»Toda, težko si je predstavljati Vysea kot lažnivca!«

»Na vsak način, velika prednost, če se mora prizadeti poslužiti laži!... Ali vam je še kaj padlo v oči, Hastings?«

»Kaj pa?«

»On ni bil v soboto ob pol dvanajstih dopoldne več v svoji pisarni.«

7.

Ko sva zvečer prišla do Končnice, je bila prva oseba, ki sva jo srečala; mlada gospodična sama, ki je v barvno pestrem, z zmajj okrašenim kimonom, priplesala skozi vežo.

»Ah, le vidva sta!«

»Seveda, gospodična, le midva. Sem neutlačljiv.«

»Ne huđajte se — zveni nedostojno, priznam. Toda razumela me bosta, če vama povem, da se počutim kot na tleh ogiju sedeča, ker mi še moja

večerna obleka — ni bila prinesena. In ta odvrtna šivilja mi je tako sveto obljubila, da me ne bo pustila na cedilu.«

»Oh, vprašanje toalete — to seveda opravičuje! Kajne, zdraviliščna uprava prireja veliko zabavo?«

»Ja. Po ogledu ognjemeta odidemo vsi tja. Upam vsaj, da vsi.« Njen glas je postal nenkrat brezbarven, vendar se je naslednji trenutek spet skratil že zopet smejal. »Moje geslo je, ne podležiti! Če ne mislimo na nesrečo, tudi ne pride. Svoje napete živce sem dobro ukrotila in tako hočem biti danes vesela in razposajena.«

Po starih hrastovih stopnicah so zakloptale visoke pete, tako da se je Nick obrnila. »To je Maggie. Ta dva gospoda, Maggie, sta moja zvesta opoda, ki me varujeta pred zlobnimi morilskimi fantalini. Popelji ju s seboj v spalnico in naj ti kaj več povesta.«

Ubogala sva Nick in šla, ko sva se še poprej krepko z njo rokovala. Napravila je na naju zelo prijeten vtis. Mislim, da me je privlačila njena preprostost in mirnost. Tiho dekle, ljubko po zastarelih pojmi — vsekakor pa prav nič veseljaška in modena. Njen obraz ni bil napudran, niti ustnice namazane in torej ni uporabljala moderne lepotilne umetnosti. Njena črna obleka je bila preprosta, skoraj preskromna.

»Nick me je preplavila s presenetljivimi pripovedkami,« je dejala, »prijetnim altom, gotovo pa je vmes nekoliko pretiravala. Kdo naj bi ji hotel kaj hudega. Ne more imeti sovražnikov.«

Pogled, s katerim je ošinila Poirota, je bil le malo laskav. Poln je bil dvoma. Verjetno je v svojem življenju le redkokdaj imela ali pa sploh nikoli ni imela stika s tuji in že vnaprej ni zaupala svari, ki je prihajala od teh.

»Res vam zagotavljam, miss Buckley, da je vse gola resnica.«

Ni več ugovarjala, toda na obrazu ji je bilo videti, da še vedno dvomi v to. »Vsekakor mi je Nick kvasala o smrtnih slutnjah in podobnem,« je pripomnila. »Ne vem, kaj je z njo. Je zelo razburjena.«

Srč me je spreletel po hrstu. Prislulnil sem, ko se mi je kot pravemu Angležu zdel poudarek tuji... »Ste Skotinja, miss Buckley?« sem jo vprašal.

»Moja mati je bila Skotinja,« je odgovorila.

Kolikor sem opazil, je mene in mojega slavnega prijatelja z naklonjenostjo opazovala. In ker sem nekako čutil, da bodo moje besede več zalegle, sem nadaljeval: »Vaša sestrčina se zelo pogumno drži. Odločena je živeti tako, kot da se ni nič zgodilo.«

»Tako je edino prav, kajne?« je dejala Maggie.

»Mislim, da je vseeno, kakšne občutke gojim v srcu — saj nam nič ne koristi, če napravimo velik hrup. To napravi le neprijetnosti ostalim. Po kratkem premoru je dejala mehko: »Zelo zelo imam rada Nick, vedno je bila tako dobra do mene.«

(Dalje prihodnjico)